

Politična kriza v zahodnem svetu

Nevaren razdor tudi glede gospodarskih vprašanj - Konec duha evropske skupnosti

Zahodni tisk se še vedno bavi kritično z rezultati nedavnega sestanka ministrov Splošnega sporazuma za trgovino in carine — GAT, pa tudi s sklepi posvetovanja Atlantske zveze — NATO v Ottavi ter pri haju do izredno zanimivih zaključkov. Odkritje priznava, da je spor tudi po trenutnem kompromisu, ki je bil dosežen med Ameriko in zahodnoevropskimi državami v Zenevi glede vprašanja znižanja carin, še vedno odprt; na drugi strani ni niti konferenca v Ottavi prišla do želenega razčiščenja glede jedrskega orožja, ali naj se namreč države NATO odločijo za večstransko ali meddržavno (multinacionalno) jedrsko oborožitev. Po prvi rešitvi bi bilo jedrsko orožje pod skupnim nadzorom in bi se ustvarila enotna atomska sila, po drugi pa bi vsaka izmed držav članic NATO imela lastno jedrsko orožje.

«Newsweek» ugotavlja, da je kljub zenevskemu kompromisu ostal globok prepad med francoskim in ameriškim glediščem. To velja tudi glede Ottawe, kjer je Francija pravzaprav očila ameriški predlog o več-

stranski jedrski oborožitvi. V Evropi bijejo Angleži in Francozi boj, ki ga je neki diplomat označil za «novo rundo v stoletni vojski». Med zasedanjem evropskega parlamenta v Strasbourgu je neki angleški poslanec obsedil De Gaullovo politiko. V odgovor mu je glavni tajnik De Gaullova stranke zabil, da bi Angleži radi deset let prepozno stopili na evropski avtobus.

Nekaj podobnega se je dogodilo med Francozi in Nemci na sestanku predstavnikov Evropskega skupnega trga v Bruslju. Komaj teden potem, ko je nemški parlament ratificiral (potrdil) francosko-nemsko pogodbo o prijateljstvu — ki je bila sicer s posebno uvodno klavzulo razreščena — sta se Bonn in Pariz sprla glede knjižniških cen. Zahodnonemški zunanji minister Schroeder je dejal, da so Francozi izvele iz Evropskega skupnega trga več, kakor so vanj vložili. Razume se, je dodal, Nemčija po zahtevu «enake koncesije» preden bo žrtvovala svoje koristi na javno šestim. Neki pristajač evropske skupnosti je tedaj pripomnil, da pomeni to *konec duha evropske skupnosti*, ki ve-je evropski skupni trg. Drugi je dodal: Jaz odhajam. Tu je zavladalo bolj zadržljivo ozračje, je kakor med Zdrženimi narodi.

Medsebojnim borbam in razprjam v Evropi je treba dodati še pritombe Evropejcev proti Zdrženim ameriškim državam. Med jedrskimi razgovori v Bruslju je neki francoski general dejal, da je ameriška obrambna politika žalostna in nesmiselna. Neki angleški odgovorilac je dodal, da je evropska politika Kennedyjeve vlade prav tako nespretna kakor država (arrogantna). Francoski minister za industrijo je opozoril ameriške petrolejske družbe, da bo francoska vlada skrajno delež teh družb na francoskem skupnem trgu, da počasi napredek ameriškega gospodarstva preprečuje naraščanje zaupanja v dolar.

Razpoloženje proti Američanom v Evropi, nadaljuje isti ameriški list, ni nič novega. Zda se ponavljajo nova kriza zaupanja v bistvo zahodnega zvezištva. Pri vseh lepih izjavah, ki so bile izrečene maja 1963, sta resnica, da si atlantski zavezniki ne zaupajo več drug drugemu. Francozi so proti pristopu Angležev k NATO v Evropi, ker so prepričani, da nastopa Anglija kot trojanski konj, da bi se Anglosaksi polastili Evropskega skupnega trga. Angleži z nezaupanjem gledajo na francosko-nemško pogodbo o prijateljstvu, ker se bojijo, da bi to prijateljstvo dovedlo do napol fašistične nadvlade nad evropsko celino. Zdržene ameriške države ne zaupajo Evropejcem jedrski orožja iz strani, da bi pa te »morabice« l'komisole. Evropejci »Amovili«, da bi Američani prišli na pomoč zdaj, ko ima Rusija v svojih rokah velike rakete, ki bi lahko razrušile obsežne predele ZDA.

Za to medsebojno nezaupanje in sumničanje je več razlogov, glavni pa je v tem, da ni sporazuma glede vprašanja, kako naj se organizira zavezištvo. Predsednik Kennedy in večina Američanov želi, da bi se atlantsko zavezištvo tako organiziralo, da bi Američanom pripadla vloga glavnega čuvša. Evropejci, predvsem pa predsednik De Gaulle, hočejo imeti neodvisno Evropo, ki bi bi sicer zaveznik ZDA, vendar bi lahko sama odločala brez vikanja Washingtona. Edina pot iz te zagate, v katero je

Na tiskovni konferenci tik pred otvoritvijo sejma «Alpe-Adria» so časnikiarje iz Italije in Avstrije povabili na izlet na Dolenjsko ali na Štajersko, po lastni izbiri. Mi smo se odločili za Štajersko ter smo kot gostje celjske gospodarske zbornice kmalu popoldne odinili proti Celju.

NA RIMSKEM GROBIŠČU V SEMPERU

Cez Trojane so novo avtomobilsko cesto tako dobro sprejeli, da klanca v vozilu srednje klasične niti ne opaziš, s takšno lahkoto ga avto lahko požira. Prva postaja na našem potovanju sredi hmeljskih nasadov: Semper v rimskem grobišču v Savirski dolini, kakih 15 km pred Celjem. Po potnik ne bi po zunanosti ni kakor sodil, da gre za grobišče; to je manjši lep urejen park, posejan z rimskimi spomeniki, ki so jih očitno z velikim trpljenjem obnovili pod vodstvom dr. J. Klemenca po nalogu Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Kopači grabi za so leta 1952 naleteni na ostanke rimskih nagrobnih spomenikov — nad 400 stavb, njih kosov, grobnic, kipov in reliefov — nič več kakor 4 do 5 metrov pod zemljo. Rimski do- stojanstveni iz Celja (Claudia Celea) so jih postavili že v I. stoletju po Kr., a pod na-

zasto zapadno zavezištvo, je v tem, da se najde kompromis med atlantsko in De Gaullovo koncepcijo. V ta namen se sestajajo po Evropi diplomati in strategji, poslovni ljudje in vo-jaki v mirnih seminarjih, da bi izdelovali nove ideje, ki bi pripomogle k premostitvi prepada. Kako bi to dosegli? Predvsem je treba obnoviti pogajanja med Veliko Britanijo in evropskimi državami za pristop Anglije k EGS.

Dokler se Angleži ne pridru-žijo, je dejal zahodnonemski zunanji minister Schroeder, bo Evropski skupni trg ostal luk-nja. Na poti angleškemu pristopu je De Gaullovo nasprotovan-je, ki bo trajalo tako dolgo, dokler angleži ne obrnejo hrb-ta ZDA. Na drugi strani se bo angleška delavska stranka, ako pride na oblast po volitvah, o-brnila od Evrope, saj je celo «Economist» pisal, da je Velika Britanija res inzularna (dr-žava na otoku), kakor je dejal De Gaulle.

«Alpe-Adria» v ugodnejšem ozračju

Tik pred otvoritvijo II. med-narodnega sejma «Alpe-Adria» je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani tiskovna kon-ferenca, katere se je udeležilo lepo število časnikiarjev iz Ita-lije, Avstrije in Jugoslavije. Vo-dil jo je predsednik sejemскеga odbora I. Heler, glavni rav-natelj podjetja «Intertrade» v Ljubljani. Predsednik je orisal namen tega obmejnega sejma ter zlasti podrobno pojasnil na-vodila, ki jih je dala Gospo-darska zbornica SRS podjet-jem, katera se nameravajo u-deležiti sejma. Časnikiarji so se v svojih vprašanjih zanimali za razne podrobnosti v zvezi s sklepanjem in uresničevanjem kupcij, še posebno jih je zani-malo vprašanje, ali bodo vezni-sredstva, ki bodo ustvarjena s izvozom iz Jugoslavije, uporabljena v celoti za uvoz v Jugoslavijo. Predsednik Heler je se s posebnim poudarkom pritril odgovoril na zadnje vprašanje in naglasil, da se na podlagi omenjenih navodil, ki jih je dala Gospodarska zbornica, da sklepajo, da bo Ju-goslavija z izvozom pridobila na sredstva uporabila za nakup blaga v Italiji oz. Avstriji. Med tiskovno konferenco je pred-sednik Turistične zveze Slove-nije dr. Dovgan spregovoril kratko o pomenu turizma za medsebojno spoznavanje in go-spodarsko sodelovanje ter po-čel časnikiarje, naj prispeva-jo k razvoju turizma med tre-mi sosednimi državami.

Otvoritev sejma se je udele-žil tudi predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Viktor Av-beli. Zvezni izvršni svet sta predstavljala tajnik za trgo-vino Dragotin Kosovac in tajnik za kmetijstvo in gozdarstvo I. Ingolič; med člani izvršnega sveta SRS je bil tudi podpred-sednik Janko Smole. Tržaško delegacijo Italijansko-jugoslo-vanske trgovinske zbornice sta predstavljala predsednik dr. E. Vatta in D. Kosuta. Poleg ge-neralnega ravnatelja oddelka za zunanjo trgovino pri gene-ralnem vladnem komisiaratu v Trstu dr. Borie so bili tudi pred-stavniki trgovinskih zbor-nic iz Vidma in Gorice, kakor tudi predstavniki treh obmej-nih občin (tržaške dr. Venier).

Navzoče je pozdravil novi predsednik Gospodarske zbor-nice SRS Riko Jerman, ki je govoril o pomenu gospodarskega sodelovanja med Jugosla-vijo, Italijo in Avstrijo ter o vlo-gi, ki jo imajo pri tem sejm, zlasti pa novi sejem «Alpe-A-

PLES Z BLAZINICO DOMA IZ SUHE KRAJINE NA DOLENJSKEM. KAKOR VIDITE, JE UPRAVA GOSPODARSKEGA RAZSTAVIŠČA V LJUBLJANI ZA UDELEŽENCE SEJMA «ALPE-ADRIA» POSKRBELO TUDI ZABAVO

dria». Ta sejem je še posebno pomemben zaradi svojih dopol-nilnih kontingentov, ki uposte-vajo še posebej gospodarsko strukturo treh obmejnih dežel: Jugoslavija teži v zadnjem ča-su se zlasti za tem, da bi po-večala izvoz svojih industrijskih izdelkov, ker je njena in-dustrijska proizvodnja narast-la. Za izmenjavo med obmejni-mi deželami so dane še mnoge možnosti, ki jih je treba izko-ristiti. Prav zaradi tega ima se-jem «Alpe-Adria» še posebne naloge.

Nato je tajnik Zveznega iz-vršnega sveta za trgovino Dra-gotin Kosovac odprl sejem. Tu-dil on je spregovoril o vlo-gi sejmov, ki v veliki meri pri-spevajo k mednarodnemu spo-znavanju in ugotavljanju mož-nosti za pospeševanje trgovin-ske izmenjave. Gospodarske možnosti in novi dosežki v pro-izvodnji v vseh treh državah se nenehoma širijo in se mo-rajajo pokazati tudi v blagovni izmenjavi na meji. V tem po-gledu pripada važna vloga spo-znavanja o ureditvi obmejne trgovine. Sejmi so vsakakor hvalezni posredniki med pro-izvajalci in potrošniki. Sejem «Alpe-Adria» naj pripomore k izkoristitvi vseh možnosti, ki so dane za pospešitev blagov-ne izmenjave. Zvezni tajnik Kosovac je tudi naglasil, kako velikega pomena je sodelova-nje med državami tudi na tu-rističnem področju.

RAZMEROMA LEPA UDELEŽBA

Letošnjega sejma «Alpe-A-dria» se je udeležilo 176 raz-stavljavcev, in sicer iz Avstri-je 24, iz Italije 101 in iz Jugo-slavije 51; iz samega Trsta je bilo 36 podjetij.

V zadnji številki smo zgreše-no navedli število udeležencev (37 iz vseh obmejnih dežel), ker ni prvo poročilo upošteva-lo, da so v kolektivno razstavo goriske in videmske trgovinske zbornice zajeta tudi posamezna podjetja iz teh pokrajin. Neka-terja podjetja iz goriske in vi-demske pokrajine, kakor na primer Kerševani, Sulko in Krainer iz Gorice ali Kont iz videmske pokrajine, so se tu-dil udeležila sejma na svojo ro-ko.

LETOŠNJI SEJEM BOLJ RAZGIBAN

Se tiskovna konferenca, ki smo jo omenili, je napovedala večjo razgibanost na letošnjem

sejmu. Ta je prišla do izraza tudi na samem sejmšču. Raz-stavljalci iz Italije, Avstrije in Jugoslavije so s svojim blagom po večini za široko potrošnjo zasedli vse razpoložljive prosto-ri na sejmšču. Posebno naj o-menimo bogati kolektivni raz-stavi trgovinskih zbornic iz Go-rice in Vidma v prvem nad-stropju. Tu si je obiskovalec lahko takoj ustvaril pregled obeh proizvodnih zmogljivost obeh pokrajin, zlasti viemske, ki je bila močno zastopana z najraz-ličnejšimi vrstami potrošnega blaga; iz Vidma so bila zastopana nekatera podjetja ločeno, kakor na primer družba «Metal-strutture».

Tudi za ta sejem je sejem-ska uprava izdala poseben ka-talog udeležencev sejma.

NAGLO ZAKLJUČEVANJE POSLOV

Kaže, da so letos podjetja, ki so razstavljalca na sejmu «Alpe-Adria», bolj pohitela z zaključevanjem kupcij kakor lansko leto. Tako so bile sklenjene kup-cije že za skoraj vse razpolo-žljivo blago, katerega izmenjavo dopuščajo kontingenti blagov-ne liste (v vsaki smeri po 2 milijardi lir). Na sestanku tr-žaške delegacije Italijansko-ju-goslovanske trgovinske zborni-ce v Milanu so proučili potek poslov in tudi vprašanje stro-ka za zaključevanje. Ta ni bil stro-ko določen, pač pa se «di, da se bo sukal med 5. in 10. jul-jem. Tržaški trgovci so obžalo-vali, da se ni ministarstvo za zu-veljavno trgovino v Rimu odobi-ranjejo trgovino s Italijo, v ka-kor pričakujejo, da se bo to zgodilo v najkrajšem času. Mor-da je tega zavlačevanja kriva tudi vladna kriza.

Na sestanku tržaške delegaci-je so govorili tudi o nastopu predstavnikov delegacije ob-priliki «Jugoslovanskega dne» na tržaškem velesejmu — 22. junija). Predstavniki delegacije se bodo ob tej priložnosti sestali z jugoslovanskimi gosti na tržaški trgovinski zbornici ter se z njimi porazgovorili o pote-ku trgovinske izmenjave v o-kviru sejma «Alpe-Adria». Čim-prej naj bi prišlo do sestanka z odborom za obmejno trgovin-sko izmenjavo

Amerika proti prodaji jekla v dumpingu

Predstavniki ameriškega fi-nančnega ministrstva je izja-vila, da je uvoz francoskega je-kla v ingotih v Ameriko proti-

ameriškim predpisom za pobi-ljanje dumpinga. Američani so to doslej očitali samo drugim evropskim proizvajalcem, tako britjskim in nemškim. Fran-cija naj bi lani po nedovolje-nih cenah izvozila v Ameriko za 7 milijonov dolarjev jekla.

ENOTNA CARINA EGS NA PETROLEJSKE IZDELKE

Gospodarska komisija pri Ev-ropski gospodarski skupnosti je predložila ministrskemu svetu EGS predlog, naj se uvede za vse članice EGS skupna carin-ska tarifa na uvoz petrolejskih izdelkov. Francija želi, da bi ta ri-fa bila razmeroma visoka, Nemčija in Nizozemska so za skrajno nizko tarifo.

Koliko zlata proizvajajo SZ?

Sovjetska zveza ne objavlja podatkov o svoji proizvodnji zlata. Tako se je treba zado-vo-ljiti z mnenjem strokovnjakov, ki se opirajo samo na cenitve.

V predvojnih časih, to je oko-li leta 1930 so Rusi prodajali večje količine zlata zahodnim državam. Sodiijo, da so te pro-daje na Zahod dosegle nekako 8 odstov vse svetovne proizvo-dnje. Leta 1937 in 1938 so pro-daj iz ruskega zlata znašale oko-li 15 odstov svetovne proizvo-dnje. Med vojno je Sovjetska zveza ustavila izvoz zlata in se-vela, da se ni ministarstvo za zu-veljavno trgovino v Rimu odobi-ranjejo trgovino s Italijo, v ka-kor pričakujejo, da se bo to zgodilo v najkrajšem času. Mor-da je tega zavlačevanja kriva tudi vladna kriza.

Na sestanku tržaške delegaci-je so govorili tudi o nastopu predstavnikov delegacije ob-priliki «Jugoslovanskega dne» na tržaškem velesejmu — 22. junija). Predstavniki delegacije se bodo ob tej priložnosti sestali z jugoslovanskimi gosti na tržaški trgovinski zbornici ter se z njimi porazgovorili o pote-ku trgovinske izmenjave v o-kviru sejma «Alpe-Adria». Čim-prej naj bi prišlo do sestanka z odborom za obmejno trgovin-sko izmenjavo

Strokovnjaki domnevajo, da zavzema Sovjetska zveza dru-go mesto v svetovni proizvod-nji (takoj za Južno Ameriko), in sicer se njena letna proiz-vodnja suka med 300 in 750 mi-lijonov dolarjev; vrednost so-vjetskih zalog cenijo na 4 do 5 milijard dolarjev. Ze od leta 1935 velja sedanji tečaj dolar-ja nasproti zlatu, in sicer 35 dolarjev za eno zlatu. Sovjet-ska zveza trdi, da nima ta te-čaj več prave gospodarske pod-lage. Ze leta 1958 je ministrski podpredsednik sovjetske vlade Mikojan to izjavil in dodal, da Zdržene ameriške države dik-tirajo ceno zlatu. Jasnno je, da bi podražitev zlata pomenila

je bila zgrajena leta 1814, so d-dali več novejših. V samem zgrajevanju je okoli 400 ležišč, pri zsebnih pa okoli 300.

Koliko zdravilne vode — ta sicer ni pitna ter je topla (36 stopinj) — je privlelo že iz za-jetega vrelca v štirih stoletjih! Iz vendar še v res in vre dan in neko. Simpatični bolniški sestri-ke iz Dolenjske, ki nam je re-čala poslovanje zdravili-šča, ter nam opisala najmanj 9 raznih kur, je tako tekel je-zik z mehkim dolenjskim na-glasom, da sem že skoraj začu-ti, kako mi po nogah leze rev-tina, samo da bi se lahko prija-ni za tritedensko zdravljenje v takem dobro organiziranem in učinkovitem zdravilišču: kopeli v kabini, kopeli v bazenu, ma-saža, obloge z blatom, elektro-terapija itd. V zdravilišču je tudi lepa dvorana, v kateri i-mamo včasih tudi Avstrijci in-timne prireditve.

Povsod so nas lepo postregli, a nikjer ni bil sprejem tako tople, kakor prav v Dobrni, na-vrh so nas hoteli še okonati. Morda vas zanimajo še cene v zdravilišču: pred sezono — tj. do srede julija — nenzion 330-2040 dinarjev, samo pre-nočišče 180-820; v sezoni pre-nočitev 1600-2400, sama soba 320 do 1120; zasebne sobe pred se-zono 310-570, v sezoni 390-570 dinarjev.

Tudi v Italiji bo primanjkovalo delovne sile?

Pod pokroviteljstvom ustano-ve «Accademia dei Lincei» so te dni številni gospodarstveniki in izvedenci za statistike razpravljali o bodočem razvoju ita-lijskega gospodarstva glede na nenehno krčenje razpoložljive delovne sile. V uvodnem predavanju je profesor Livi napove-dal, da bo okoli leta 1989 raz-položljivost z delovno silo pla-la; to bo oviralo naravni raz-voj gospodarstva. Po vsej Itali-ji bo na leto 180.000 službenih mest izpraznjenih, toda na po-dlagi naravnega človeškega pri-rastka jih bo možno zasedi sa-mo 65.000. Za zasedbo ostalih službenih mest se bodo oblast-va morala zateči k brezposel-nim, katerih število pa se je v zadnjih letih že tako skrčilo, da jih več nekalet skoraj ne bo več. Po Livijem mnenju ni dovolj ukrepati zgolj proti pre-dvidenemu zastopu in gospodar-stvu, ki naj bi ga povzročilo razredčenje števila usposoblje-nega osebja. Vlada naj bo pri-pravljena na popolno pomanj-kanje delovne sile. (Ako bi re-šilo do tega, bi nova kriza ovrgla predvidevanja, da bo v desetletju 1963-1973 letni na-radni dohodek znašal 5 odstov.) Prof. Livi je svetlovali vladi, naj dovolji, da osebje brez tečaj pre-sedla iz ene službe v drugo — celo na drugo strokovno po-dročje, ako se mu daje možnost boljše zasluzka; seveda naj ta proces spremlja primerna usposobljenostna praksa. Nada-lje naj vlada olajša izseljenec-povratek v domovino, zlasti onim, ki so v tej ali oni stroki že visoko usposobljeni in naj v večji meri zaposli ženske.

Prof. Livi je kaj pesimistično očrtal bodoči razvoj italijanskega gospodarstva. Večina stro-kovnjakov pa ni bila njegovega mnenja. Tako je profesor Luzzatto Fegiz pobijal Livijeve trditve. Zatrnil je, da je trenut-no število zaposlenega osebja precej višje od tistega, ki ga navajajo statistike. Zato bo tu-di v prihodnjih desetih letih

povečanje kupne sile Sovjetske zveze. Ta bi potem z zlatom lahko kupila na Zahodu mno-go več zlata, kakor danes pri sedanjem kupnem tečaju dolar-ja nasproti zlatu.

Poslovni ljudje ugotavljajo, da je Sovjetska zveza pokazala veliko spretnost pri prodajanju zlata. V ta namen je iskala naj-bolj ugodne trge in v zadnjih letih, to je odkar je angleški funt šterling dosegel znamenli-vo, prodaja zlatu predvsem na londonskem trgu. S pro-dajo zlata si Sovjetska zveza na-tavlja devize, s katerimi plaču-je svoje nakupe na Zahodu.

Avstrijski socialisti proti EGS

Po vesteh z Dunaja se avstrij-ski socialisti prav nič ne navdušujejo za pridružitve Avstri-je k Evropski gospodarski skup-nosti. Avstrijska vlada je sicer predložila EGS zadevno pro-šnjo, ki se ni bila rešena v Bruslju, kjer je sedež gospodar-ske komisije, bo Avstrijo v tej zadevi zastopal podpredsednik Pittman, ki se menda ne bo posebno potoeval za pridru-žitve. Glede tega vprašanja se po-javljajo na Dunaju razni po-misleki, posebno ta, da bi tes-no sodelovanje z Zahodno Nem-čijo utegnili počasi ustvariti u-godna tla za združitve Avstrije z Zahodno Nemčijo (Anschluss). Na drugi strani utegne vplivati na avstrijsko politiko tudi so-vjetski pritisk; saj je Moskva čala Dunaju pogosto razumeti, da se protivi pridružitvi Avstri-je k EGS.

Italijansko mnenje o krizi na Zahodu

«Relazioni internazionali», tednik za zunanjo politiko, ki ga izdaja Institut za proučeva-nje mednarodne politike v Mi-lanu, ugotavlja, da je po kon-ferenci NATO v Ottavi ostalo v bistvu vse pri starem. Med ZEA in glavnimi evropskimi za-vezniki je ostalo nerušeno o-srednje politično-strateško vprašanje. Med Kennedyjevo zami-slijo in De Gaulloviimi načrti ni moč dosegati sporazuma. Ve-lika Britanija, Francija in tudi Zahodna Nemčija se ne strinja-jo z načrti Kennedyja oz. ame-riškega ministra za narodno o-brambo MacNamara. Američani skušajo preprečiti razmnoževa-nje jedrskega orožja in razde-litev med vse zaveznike. Na drugi strani hoče imeti Angli-ja — tudi Macmillan — lastno dr-žsko orožje; Angleži bi si ra-di zagotovili možnost, da v do-ločenem trenutku umaknejo svoje atomske sile iz zavezni-ške vojske. Prav tako hoče ime-ti tudi Francija svojo lastno jedrsko silo. Končno se Zahod na Naričja boji, da bi postala poprišče morebitne vojne ali pa, da bi drago začela sovjet-sko-ameriški sporazum za umi-ritev Evrope.

razpoložljivost delovne sile znat-no višja, kot predvideva prof. Livi. V razdobju 1964-1973 bo naravni prirastek znašal 2,3 mi-lijona, medtem ko bo poljedel-stvo dalo 1,6 milijona polzapo-slenih oseb; skupno lahko to-rej računamo na 3,9 milijona ljudi. Poleg tega je treba upo-števat se dva razreda, ki ne sodita v spisek zaposlenih: go-spodinje in stare osebe, ki bi se rade znova zaposlile. Ako bi v prihodnjem desetletju delovne sile razpolagale z dobro tretji-no od 15 do 60 let starih žensk, ki niso zaposlene, in s polovi-čo med 60 in 70 let starih oseb, katere prav tako niso zaposle-ne, bi nova razpoložljiva delov-na sila dosegla približno 4,3 mi-lijona ljudi; ako prištejemo na-ravni prirastek 3,9 milijona oseb, dobimo skoraj 8 milijonov razpoložljive delovne sile; in četudi to število zmanjšamo re-čimo na 5,5 milijona oseb, bo še vedno bolj visoko, da prepre-či morebitni zastoj v gospodar-stvu.

maenje Disonanca

Včasih te samo ena beseda ali samo bežen prizorček, ki mu slučajno prisostuješ, ta-ko prešine in navdahne, da bi kar zgrabil za pero. Tako sem tudi tisti večer v Auditoriju, ko so našti mladi pevc in go-dci z domačimi popevki za-posev osvojili prav tako mla-do občinstvo, ki je v svoji zščienosti ploskalo kar vprek, nenadoma obstal je ob popev-ki «Disonanca». «Disonanca» me je zalotila v popolni notra-nji disonanci. Na eni strani pravi hrust in truse neharmoni-čnih napelov, skoraj surovi, a svežih glasov iz mladih grl in vresečih instrumentov pod silovitimi udarci razgira-nih godcev, na drugi moji pr-votni namen, da bi za «Nase mnenje» napisal nekaj običaj-nega iz vsakdanjega življenja. Prevelika disonanca med to svežino, prekipenjem spro-čeno, ki utegne razgneti da-bele zidove, in mojo prvotno izbrano snovjo za to rubriko. Premilo pojejo moje strune, da bi se njihovi drobni glasovi ne izgubili v širini te dvora-ne, občutkov in pojmov pre-serne mladine, ki bo vendar kmalu prevzela tudi odgovor-nost za naše javno življenje.

Zato se je v hipu napovedi «Disonance» porodil v meni sklep, da menjam predmet «Na-sega mnenja» ter skušam za-jeti vsaj nekaj vtisov s tega večera. Za vraga, niti ob vseh ti glasbi se človek ne more o-tresti svoje poudčne spekulaci-je! Vendar je kriva tega mo-ja zaverovanost v poklic pis-marjev, ki ti z leti rine ved-no bolj v kosti — pogleda su-mo našega Godino — ako se ga pravocasnno ne otreses. Mor-da se te spekulacija poloteva pod bremenom tiskarskih ra-čunov? Ej, ko bi človek uteg-nil izkoristiti to navdušenje mladine za popevke, jazze in hrupno bobnanje in grmenje jazz-orkestro in s podobnimi disonancami v slogu in vsebni-ti tudi mlade pritegniti na list! Prav tako bi bilo treba močno udarjati, da ne napiše-mo bobnati, in sekati ter za-veči skladnost uglasjenih in še obrabljanih rečenic. Vse bi moralo biti močnejše, bolj re-zko in opremljeno z upaditvi-mi vprav izjavajočimi naslovi, vrh vsega polno slik, da bi bralcu ne bilo treba niti čita-ti. Vrstile naj bi se tudi slike lambert in vesp, avtomobilov (vsaj 4500 Kr., ki so mo mladi povzeli posebno popevko), prisoje s spornimi privedlet, kolearskih in avtomobilskih tekem ter konjskih dirk, a prav malo šolskih klopi, koe-temu ob koncu šolskega leta. Mnogi listi so se že prilagodili tem zahtevam novega časa, še posebno tisti, ki jim ni tre-ba trkrat obrniti slike, preden jo izročijo v drago tiskarno.

Pred tem vprašanjem, kako se prilagoditi zahtevam časa in zahtevam mladine, a jo hkrati voditi, pripravljalci na vodstvo in dovesti do autokritike, sto-je seveda poleg časnikiarjev in kulturnih delavcev posebno po-litički. Festival je pokazal, da je lahko tudi mladina požrtvo-valna in da skriva v sebi ne-stetene ustvarjalne sile, toda je pokazal je tudi, da so za po-dobne nastope potrebni tudi pobudniki in organizatorji re-lik le, čeprav zadostuje vsi-č, en sam.

Za naše razmere je zlata vredno, da se organizatorji in sodelavci niso ustavili pri t-deolskih pregrajah, temveč so iskali to, kar nas združuje — vesela pa tudi otočna pesem ter skupni brdički časti. Na ob-lastnikih je zdaj, da te mlade tvorne sile med našim ljud-stvom ustrezno podprejo, da se bodo lahko posvetile takš-ne mu ustvarjalnemu delu in ostale zdrave v našo korist pa tudi v korist vse skupnosti.

TRENTUNTO PROPADLA KOALICIJA LEVEGA CENTRA. Vlada kriza v Italiji traja že od 16. maja, ko je predsednik Fanfani, eden izmed glavnih voditeljev kršćanske demokracije in pristaša sodelovanja s socialisti, odstopil, kakor je naveda, da odstopi vsaka vlada po nastopu nove zakonodajne dobe, to je po parlamentarnih volitvah. Glavni tajnik kršćanske demokracije Moro, ki mu je predsednik republike Segni za upal mandat za sestavo nove vlade, je tega po dolgi posvetovanjih s predstavnikami strank vrnil. Do tega je prišlo, ker se ni mogel dokončno sporazumeti glede vladnega programa s socialisti, ki naj bi njegovo vladno podpirali, čeprav so si bili že blizu. Do preloma je prišlo zaradi opozicije levega krila socialistične stranke, ki je proti popuščanju nasproti kršćanskim demokratom in proti odlašanjem pri komunistični stranki. V sami socialistični stranki je nastopila kriza, ko je predsedništvo (izvršni odbor) stranke po hudem medsebojnem prekanju odstopilo ter je večini članov sledil še sam Nenni. Kongres socialistične stranke, ki je bil prvotno napovedan za julij, je bil odložen na oktober. Glavni odbor se ni izbral novega izvršnega odbora. Segni je zdaj pozval predsednika poslanske zbornice G. Leoneja, naj sestavi novo vlado (nepolitično) vlado, ki bi si zagotovila izglasovanje državnega proračuna. Poslovni vladi nasprotujejo zlasti komunisti, deloma tudi socialisti, vendar kaže, da je takšna vlada trenutno edino možen izhod iz hude politične zagate, ki je nastala, ker se je pojavilo med samimi kršćanskimi demokratiki veliko nadsprotstvo proti Fanfaniju, češ da je bil njegov politični kriv, da so si komunisti na zadnjih volitvah tako pomagali. Nekateri listi so prišli na dan celo s predlogom, naj bi novi parlament razpustil in razpisal nove volitve. «New York Times» je mnenja, da preživlja Italija eno izmed najhujših kriz po 1. 1948.

NOVI PAPEŽ. Od 19. t. m. traja v Sikstinski kapeli v Vatikanu konklave, ki naj bi zbral novega papeža. Udeležuje se ga 80 kardinalov v vsota sveta. Do četrtke so se kardinali že dvakrat sestali, toda iz dimnika sikstinske kapele se je obkraljeval dim, v znamenje, da dotlej še niso izbrali novega naslednika papeža Janeza XXIII. V petek pa se je iz dimnika dvignil siv dim, to je bilo znamenje za velikansko množico vernikov, ki je čakala na trgu Sv. Petra, da ji bil izvoljen novi papež, in sicer kardinal Jazek (Krtinski) Montini, rojen leta 1897 v kraju Concesio (blizu Brescia). Srednje šole je dovršil pri jezuitih leta 1920 postal duhovnik. Filozofijo je študiral v Gregorijanu, ter je nato služboval tudi pri nunciatu v Varšavi. Leta 1937 je postal namestnik državnega tajnika. Papež Pij XII. ga je leta 1953 hotel imenovati za kardinala, vendar je Montini to zavrnil in odšel za nadškofa v Milan. Za kardinala ga je imenoval Jazek XXIII. decembra 1958. Med kardinali pristaši konservativne struje je nov papež, ki si je izbral ime Pavel VI., ubiral srednje pot. Ob njegovem odhodu iz Rima v Milan so se razširili glasovi, da je med njim in Pijem XII. nastala nesoglasje. Novi papež je na glasu socialno čudnega človeka.

DVA NOVA DRZNA POLETA OKROG ZEMLJE. V sredo sta se vrnila iz vesolja sovjetska kozmonavta polkovnik Valerij Bikovski in Valentina Tereškova. V Sibiriji severozahodno od Karagande sta se spustila s padali; izkročila sta iz vesoljskih ladij. Bikovski je ostal v vesolju 119 ur ter je preletel 3.300.000 km, Valentina pa 71 ur je preletela okoli 2 milijona km. Prvi je letel na «Vostoku V» ter pristal ob 14.06, Tereškova pa na «Vostoku VI» ter je pristala isti dan ob 11.20 ur. Ob poletu sta seveda zbudila veliko zanimanje po vsem svetu, zlasti pri Američanih, ki skušajo v tem pogledu dohiteti Rusje. Za zdaj so se precej zagnili, saj je njihov kozmonavt letel okoli Zemlje samo 23 ur. Valentina Tereškova je prva ženska, ki je letela okoli Zemlje.

PREDSEDNIK KENNEDY PRIDE TUDI V ITALIJO. Na svojem potovanju po Evropi se bo predsednik ZDA Kennedy ustavil tudi v Italiji, kamor naj bi prispel 30. junija. V Rimu se bo sestel s predsednikom republike in političnimi voditelji. «New York Times» piše, da je v zvezi z njegovim obiskom v Italiji nastopila precejšnja zadruga, ker ni politični položaj v Rimu razčiščen. Morja ne tiste dni trajala v Rimu še vedno politična kriza. Položaj je zapleten, ker so se pri političnih volitvah 28. aprila pa tudi pri deželnih volitvah na Siciliji komunisti zelo uvrstili, medtem ko je med samimi socialisti levo krilo izvalo kritiko, zaradi česar je politično nejasnost odvisuje list predsednikovega potovanja v Italijo v tem trenutku.

SPOR MED SOVJETSKIMI IN ITALIJSKIMI KOMUNISTI SE VEDNO ODPRTO. Centralni komite sovjetske komunistične stranke se je sestal v Kremlju, da bi razpravljal o ideoloških načelih stranke. Značilno je bilo poročilo predsednika ideološke komisije pri centralnem komiteju Leonida Iljčeva, zlasti glede odnosov do kitaj-

Včeraj je bil odprt XV. tržaški velesejem

Kaj vse najdeš po njegovih paviljonih - lesna razstava prednjači

V petek dopoldne je minister za znanstveno raziskovanje Guido Corbellini slovesno odprl XV. tržaški velesejem v prisotnosti predstavnikov domačih oblasti in diplomatskih predstavnikov držav, ki se udeležujejo sejma.

Prvi je spregovoril G. Suttora, predsednik upravnega sveta tržaškega sejma.

Iz govorov predstavnikov sejma in oblasti

SUTTORA

Predsednik upravnega sveta tržaškega velesejma G. Suttora je v svojem nagovoru orisal naloge tržaškega velesejma v zvezi s tradicionalno funkcijo tržaškega pristanišča, ki predstavlja dragoceno zvezo med srednjeevropskimi državami in čezmorskimi deželami.

Iz sedanjih težav se bo Trst lahko izvlekel tudi glede na to, da se z ustanovitvijo *Evropske gospodarske skupnosti* in gospodarskim vzponom novih držav v Afriki in Aziji ustvarjajo nove možnosti za gospodarski razmah. Tudi v tej novi konjunkturi bo Trst v glavnem ostal zvest starim vezavam, ki grede skozi Španije in Gibraltarski prekop. Zanesanje tujcev za tržaški velesejem se vidi že iz dejstva, da je udeležba inozemskih podjetij leta 1958 predstavljala komaj 38 odstot, letos pa že 43 odstot. Trst naj bi služil za zvezo tudi med vzhodno in zahodno Evropo. Po ustanovitvi samoupravne dežele Furlanija-Juljske krajina naj tržaški velesejem pripomore tudi h gospodarskemu razmahu vse dežele. Ob zaključku svojega govorja je predsednik pozval *rimsko vlado, naj podpre delo tržaških poslovnih ljudi*, pa tudi vse deželne, in sicer s primernimi ukrepi, ki bodo pripomogli, da lahko vzdržijo konkurenco.

DR. FRANZIL

Tržaški župan dr. Franzil je s toplimi besedami pozdravil v naši sredi ministra za znanstveno raziskovanje Guida Corbellinija, ki je prijatelj našega mesta. V njegovi prisotnosti je jasno, da bo vlada podprla Trst, da bo lahko dosegel svoje namene. Vprašal je raziskovalce, ali so pri raziskovanju zadoščenjem sporočila, da je Mednarodni inštitut za teoretično in fiziko pri Organizaciji združenih narodov izbral Trst za svoj sedež. Po ustanovitvi samoupravne dežele Furlanija-Juljske krajine je bila dana Trstu nova važna naloga, da postane središče gospodarske dejavnosti vse dežele. Tržaški velesejem hoče biti primerno shajališče med trgovci in industriji, ki zlasti bližnjih predelov, kakor jugoslovanskega in avstrijskega; hkrati pa hoče tudi privlačevati poslovne ljudi iz izvenevropskih dežel. Po ustanovitvi *Evropskega skupnega tržišča* pripada Trstu tudi naloga, da ustvarja zvezo med tem tržiščem in državami izven njega.

CORBELLINI

Minister G. Corbellini je sporočil pozdrave rimske vlade in

skih komunistov. Govornik je naglasil, da ostane sovjetska komunistična stranka zvesta načelu mirnega političnega sožitja (koeksistence), hkrati pa obsoja obževanje osebnosti, ki ga je uvedel Stalin. Sovjetskim smernicam glede pojmovanja miru in vojne je pritril večina skupnih komunistov. Govornik je naglasil, da ostane sovjetska komunistična stranka zvesta načelu mirnega političnega sožitja (koeksistence), hkrati pa obsoja obževanje osebnosti, ki ga je uvedel Stalin. Sovjetskim smernicam glede pojmovanja miru in vojne je pritril večina skupnih komunistov.

VLADNA KRIZA V IZRAELU. Dosedanji predsednik izraelske vlade Ben Gurion je odstopil. V prvem trenutku se je odpovedal tudi poslanskemu mandatu, vendar je odpoved na pritisk svoje stranke Mapai preklical. Državni poglavar namestila vladnega ministra Leviju Escolui. Zdi se, da je glavni vzrok nove krize v tem, da se poljvalja čedalje večji spor med staro in novo generacijo; v novi generaciji ni pokličenih politikov, pač pa prihajajo mladi ljudje večinoma iz raznih strokovnih organizacij. V novo koalicijsko vlado bi radi pristopili tudi liberalci in levi socialisti. Volke težave vladam dela tudi vračanje državnih obrambe zaradi spora z arabskim svetom, pa tudi neugoden finančni položaj vpliva na odnos med strankami negativno.

FRANCOSKI KRŠĆANSKI SINDIKALISTI ZA SOBOLOVANJE. Na zborovanju francoskih kršćanskih sindikatov so sklenili, da bi bilo tesnejše sodelovanje s sindikati drugega ideološkega prepričanja koristno stvari delavca. Poleg tega bi kršćanske sindikatske organizacije lahko privleče več novih poslancev, ako bi razpisile uradno kršćanske. To bodo tudi strogo opazovale ostali zvezo svojemu programu. Iz Pariza poročajo v tej zvezi, da je svoj čas tudi katoliški dnevnik «Le Croix» ostranil z naslovnih strani kriz z namenom, da bi pridobil več bralcev; v resnici se je potem naklada lista močno dvignila, čeprav je ostala vsebina lista neizpremenjena. Tudi francoska katoliška politična stranka se namerava bolj približati ostalim sorodnim strankam.

cmenil, da se tržaški velesejem vedno bolj uveljavlja, saj razstavlja na njem razmeroma mnogo tujih podjetij iz bližnjih in oddaljenih dežel. Na sejmju se odraža gospodarski napredek vse države. Minister se je pohvalno izrazil zlasti o razmahu industrije v Trstu, predvsem ladjedelnic, ki so znane po vsem svetu. Sestanki med domačimi in tujimi odposlanci med sejmom bodo pripomogli k povečanju ugleda tržaškega velesejma. Trst bo vedno ostal pri srcu vsakemu Italijanu.

Domača in tuja udeležba

Razstavna površina letošnjega sejma (1200 do 1300 kv. metrov) je nekoliko večja, ker so na trgu pred glavnim vvhodom postavili nov paviljon, v katerem razstavlja družba ZLY. Razstavljalec je 015; od teh je 578 italijanskih (57 odstot) in 430 inozemskih (43 odstot, lani 48 odstot). Kljub temu zavzemajo površino kakor lani. Prisotnih je 32 držav, to je 3 več kakor v preteklem letu, kar daje še večji poudarek mednarodnemu značaju te prireditve; saj sodi na prvo mesto v vsedržavnem inozemju glede visokega odstotka inozemskih udeležencev in glede števila obiskovalcev v razmerju s majhnim obsežnostjo velesejma in poiznananjem učinkovitega zaledja.

Uradno se velesejma udeležuje 8 držav: Avstrija, Jugoslavija, Češkoslovaska, Madžarska, Brazilija, Kitajska, ter Kamerun in Slonokošena obala iz Nove Gvineje. Kitajsko predstavništvo je tu prvič in za njegovo razstavo vlada hkrati strokovno zanimanje in radovednost. Med Trstom in Kitajsko obstaja redna pomorska proga in ta država je pred nedavnimi narociila v ladjedelnici Felszeg dve trgovski ladji za skupno 11.000 bruto registrskih ton; eno so že dogradili, druga pa je v gradnji. Poljska nima uradnega predstavništva, ampak jo zastopata lesno podjetje «Paged» iz Varšave, ki je na mednarodnih tržiščih doseglo zavidljive uspehe z zagano smrekovino in jelovino, zlasti pa s pohištvom, ter podjetje, ki posluje na prehranbenem področju. Slonokošena obala se velesejma udeležuje tretjič, Kamerun in Madžarska prvič, Češkoslovaska petič, Brazilija sedmič, Avstrija in Jugoslavija pa sta prava veterana, saj je njuna 15letna udeležba na tej prireditvi postala že trdo ukoreninjena tradicija. Glede Kameruna naj omenimo še to, da je njegov predstavnik sklenil, da je italijanskim monopolom banan nov pogodbo za dobavo tega sadeža Italiji.

Letošnji velesejem sestavlja: splošna razstava potrošnih dobrin in investicijskih proizvodov, ki obsega skorajda vsa blagovna področja; uradne razstave, tuje dežel; specializirane razstave, kot recimo razstava lesa ter pohištva in razstava ladjedelstva; razstava domačega obrtništva, ki šele letos prihaja do prave veljave, ker je dobila stalen paviljon; gastronomski oddelek, v katerem menda ni jugoslovanskih specialitet, pač pa si bo obiskovalci lahko privzeli dušo s tipičnimi dobrotami Avstrije, Madžarske, Brazilije, Poljske in drugih dežel ter seveda Italije.

Vse vrste industrije iz Italije

Na področju kovinske in ladjedelne industrije razstavljajo svoje proizvode družbe Finsider, Fincantieri, CRDA, Italsider in najpomembnejši kolektivni družbe Finmeccanica, kot ladjedelnica Ansaldo San Giorgio, Termomeccanica iz La Spezie, jeziarne ASSA iz Suse ter Officine Eletromeccaniche iz Trsta in z. r. z. Razstava obsega vsakovrstne električne stroje, strožnice, rezalne stroje, stiskalnice, elektronske avtomatske naprave, stroje za varjenje kovin, dvigala, vozilke za dvigavanje in prenašanje materiala za gradnjo, traktorje, orodjarske proizvode, stroje za obdelavo lesa in stekla, železniški material, ladijske motorje, motorne čolne, stroje za ladjedelnice. Na ogled so tudi številni modeli najmodobnejših italijanskih čezoslovanskih potniških in trgovskih ladij. Vojaška mornarica se velesejma letos udeležuje drugič, in sicer s polpremičnim modelom križarke «Garibaldi», ki je opremljena z raketnimi izstrelki in bo menda lahko nosila tudi atomski izstrelke «Polaris».

Važno vlogo igra tekstilna industrija, katero v okviru Združenja proizvajalcev oblačil zastopa kar 28 podjetij, med njimi SNIA VISCOSE. Upajo, da bodo s pomočjo našega velesejma laže prodala na afriški in zlasti jugoslovanski trg vzhodnoevropski trg na splošno.

Novost letošnje prireditve predstavljata I salon za radijsko sprejemnike na avtomobilih in motoriziranih colnih in splošna razstava samoupravnih dežel s posebnim salonom. V tej zvezi bi bil dan 23. junija posvečen deželi Furlanija-Juljske krajine. Na tej razstavi prikazuje posamezne dežele tipično domače, zlasti folklorne izdelke in na primerno razporejene slike in fotografije posnetke narave in lepote, Sardinija in tridentinsko-

podaiška dežela sta se prvič udeležili velesejma. Posebno izvirno so svoj razstavni oddelek opremili predstavniki tridentinsko-podaiškega področja. S pestro nanimanimi fotografijami posnetki skušajo zlasti obrniti pozornost občinstva na turistične lepote svojih krajev.

VI. mednarodni sestanek za pohištvo

V okviru VI razstave pohištva in opreme za sodobna stanovanja, na kateri sodelujejo najpomembnejše italijanske tvrdke, bo dne 29. junija v veliki dvorani tržaške trgovinske zbornice VI. mednarodno zasedanje za pohištvo. Na tem bo poleg drugih izvedencev predaval odvetnik Mario Dosi o ustvaritvi posebnih eksperimentalnih centrov za les, ki naj bi omogočili še večji izvoz italijanskega pohištva v inozemstvo. Novost predstavlja III. nagradni natečaj za najsoodnejše in najudobnejše opremljeno hotelsko sobo. Pobudo zlasti cenijo gostinjski obrati, kateri menijo, da bi taka tekmovalna morala biti vsa pogostejša, ker bi to privelo do obširnega posodobitve italijanske opreme, ki ne zadostuje več zahtevam turistov in poslovnih ljudi.

XII. mednarodna lesna razstava

Tudi letos zavzema mednarodna lesna razstava med prireditvami na tržaškem velesejmu važno mesto. Lesu je letos posvečen poseben dan, to je 30. junija. Ta razstava privabi vsako leto ne samo mnogo lesnih trgovcev in lesnih podjetij sploh, temveč tudi lesnih strokovnjakov. Letos bo poleg te-

Močna udeležba jugoslovanskih podjetij

Kakor lanko leto organizira udeležbo jugoslovanskih podjetij na tržaškem velesejmu tudi letos poseben organizacijski odbor za les, v katerem so poleg podjetij, ki poslujejo na prehranbenem področju, Slonokošena obala se velesejma udeležuje tretjič, Kamerun in Madžarska prvič, Češkoslovaska petič, Brazilija sedmič, Avstrija in Jugoslavija pa sta prava veterana, saj je njuna 15letna udeležba na tej prireditvi postala že trdo ukoreninjena tradicija. Glede Kameruna naj omenimo še to, da je njegov predstavnik sklenil, da je italijanskim monopolom banan nov pogodbo za dobavo tega sadeža Italiji.

Letošnji velesejem sestavlja: splošna razstava potrošnih dobrin in investicijskih proizvodov, ki obsega skorajda vsa blagovna področja; uradne razstave, tuje dežel; specializirane razstave, kot recimo razstava lesa ter pohištva in razstava ladjedelstva; razstava domačega obrtništva, ki šele letos prihaja do prave veljave, ker je dobila stalen paviljon; gastronomski oddelek, v katerem menda ni jugoslovanskih specialitet, pač pa si bo obiskovalci lahko privzeli dušo s tipičnimi dobrotami Avstrije, Madžarske, Brazilije, Poljske in drugih dežel ter seveda Italije.

Letošnji velesejem sestavlja: splošna razstava potrošnih dobrin in investicijskih proizvodov, ki obsega skorajda vsa blagovna področja; uradne razstave, tuje dežel; specializirane razstave, kot recimo razstava lesa ter pohištva in razstava ladjedelstva; razstava domačega obrtništva, ki šele letos prihaja do prave veljave, ker je dobila stalen paviljon; gastronomski oddelek, v katerem menda ni jugoslovanskih specialitet, pač pa si bo obiskovalci lahko privzeli dušo s tipičnimi dobrotami Avstrije, Madžarske, Brazilije, Poljske in drugih dežel ter seveda Italije.

Letošnji velesejem sestavlja: splošna razstava potrošnih dobrin in investicijskih proizvodov, ki obsega skorajda vsa blagovna področja; uradne razstave, tuje dežel; specializirane razstave, kot recimo razstava lesa ter pohištva in razstava ladjedelstva; razstava domačega obrtništva, ki šele letos prihaja do prave veljave, ker je dobila stalen paviljon; gastronomski oddelek, v katerem menda ni jugoslovanskih specialitet, pač pa si bo obiskovalci lahko privzeli dušo s tipičnimi dobrotami Avstrije, Madžarske, Brazilije, Poljske in drugih dežel ter seveda Italije.

POZORNOST INDUSTRIJSKIM IZDELKOM

Ze takoj ob vvhodu v jugoslovanski paviljon opaziš, da so letos Jugoslavlani posvetili na sejmju veliko pozornost turistični propagandi. Po stenah paviljona je razvrščenih vse polno slik, ki opozarjajo obiskovalca na naravne lepote Jugoslavije; poleg tega pa je v paviljonu tudi poseben oddelek za turizem. Prav tako razstavljajo Jugoslavlani tudi letos lepo opremljene sobne knjige. V celoti napravljajo paviljon lep vtis, nič ni v njem vsiljivega in kričnega; obiskovalca vabi še samo razstavljeno blago najrazličnejših vrst. Razstavljavci so dali poudarek na industrijsko blago, ki kaže, da jugoslovanska industrija nenehoma napreduje, odkriva pa hkrati željo Jugoslovancev, da bi dvignila izvoz prav industrijskih izdelkov. Tudi živilska industrija, kakor zlasti konzerviranje raznih kmetijskih pridelkov in rib, je primerno zastopana. Na razstavi je očiten poseben razmah elektrouidustrije pa tudi druge, kakor kovinske in usnjarke.

Jugoslovanski paviljon prikazuje pregledno nanimano vrsto zložb, v katerih so razstavljene različni industrijski in živilski proizvodi. Omenbe vredno je dejstvo, da je v vsaki iz-

loži ena ali več črnih tablic z belim napisom, katere označujejo izvoznika podjetja; z vrstnih pa so bele tablice s črnimi napisom, ki pomenijo proizvodno podjetje, ki ga izvoznik zastopa. Jugoslovanska mehanjsko industrijo zastopajo številne tovarne in kolektivni splohi. Navedli jih bomo le nekaj: Zelezarne Ravne (Ravne), Tovarna Iskra (Kranj), Jugoelektr (Beograd), Tež (Zagreb), EM in Maris (Maribor), Elma (Crnuče), Loške tovarne hladilnikov (Skojka Loka), Zelezarna Sisak (Sisak), Elektrokovina (Maribor), Tovarna Svečrevo, Rade Končar (Zagreb), Contal (Ljubljana) itd.

Novost predstavlja razstava tekstilnih finalnih proizvodov: okusno krojena moška in ženska oblačila iz kože, usnja in tkanin. Tovarna Toko iz Domžal je razstavila usnjene aktovke in denarčnice, podjetje Komus iz Konjic usnjene plašče in jope ter žensko kopalno oblačilo, podjetje Smart iz Smart, tega pri Litiji je postavilo na ogled dragocene kožuhe in ženske kostime, podjetje Induplati iz Jarš pričeke, tkanine in drugo, šešir iz Skofje Loke moške klobuke, Bosnafofkor iz Sarajeva tipične folklorne izdelke, tovarna Rukotvorine iz Zagreba folklorno obrtništvo, Rašica in Angora iz Ljubljane rzne pletenine.

Zivilsko industrijo zastopajo med drugimi ljubljansko podjetje Medex s steklenkami modri, ljubljanska Prehrana s konzervirano sarmo, papirko in sadjem, ljubljansko podjetje Gruda Živnopromet s konzerviranimi klobasami, kombinat konzervne industrije Delamaris iz Izole s konzerviranim mesom in ribami, Slovenjajno iz Ljubljane in Istravino iz Umaga s kvalitetnimi vrstami sladke kapljice, Intercommerce iz Umaga s čokolado in ribjo konzervo, novogoriško Primorje Export z vinom, kompoti in konzerviranimi paradižniki ter čipkami in košaricami. Podjetje Melodija iz Ljubljane s harmoniko in kitaro. Slovenski Tisk, prav tako iz Ljubljane, s mladinskimi knjigami. Ljub-

ljanska Kemija-Impex zastopa vrsto kemičnih tovarn s steklenimi proizvodi in kemikalijami, tovarna za emajlirano posodo iz Celja pa razstavlja raznovrstno jekleno in emajlirano posodo.

Jugoslavlani na lesni razstavi

Na mednarodni lesni razstavi ne opaziš več letos lesne jugoslovanske surovine, temveč dokončne izdelke, to je v prvi vrsti pohištvo. «Slovenijales» razstavlja tudi posamezne elemente za graditev montažnih (zložljivih) hišic, in sicer ne samo letoviščarskih (weekend), temveč tudi večjih. (Takšne hišice lahko zavzemajo površino od 16 do 84 kv. metrov). «Slovenijales» jih izvaža posebno v Zahodno Nemčijo. Se druga trijske lesne moke in celuloze ter strokovni predstavniki državnih železnice za promet in uporabo prago.

Na lesni razstavi sodelujeta letos med italijanskimi podjetji tudi dve močni tvrdki, in sicer «CILE» iz Trsta in «SAF-FA» iz Milana ter pravtako iz Milana «Usueli». Italijanska podjetja razstavljajo okoli 300 raznih vzorcev *ekološkega lesa* iz Afrike, Srednje Amerike in Azije.

Avstrijski so izpostavili v lesu izdelan paviljon, v katerem bo Avstrija razstavljala prihodnje leto na newyorškem velesejmu. Avstrijsko udeležbo je organiziral zvezni svet za lesno gospodarstvo (Bundesholzwithrat). Ni dvoma, da bo tudi letos lesna razstava vzbujala med obiskovalci veliko zanimanje na svojem pohištvo, temen, največ tudi z raznimi vrstami lesa, med katerimi bo močno za stopan, kakor rečeno, tudi ekološki les, ki pridobiva v lesni industriji čedalje večji pomen.

Avstrijski paviljon je gotovo lepo urejen, vendar odkriva avstrijsko težnjo za varčevanjem; edino tako si lahko razlagamo, da se je Avstrija odločila za ekološko razstavo, ki obravnava samo papir v vseh njegovih najrazličnejših porabah in odtenkih. Razstava je sicer zanimiva, tako ugleda na njej tudi izvirno delnico družbe Južne železnice (v nemščini in v madžarsčini) kar iz leta 1958. Poleg tega so razstavljene tudi lepe knjige ter naslovne strani raznih avstrijskih listov itd. Mislimo pa, da je s trgovskimi platmi razstava prešibka, zlasti glede na to, da je Avstrija glavni klient tržaškega pristanišča.

Druge zanimivosti

Sredi se mišča vzbuja pozornost obiskovalca velikansko sidi (11.150 kg teže), proizvod jeziarne Galeotto iz Lecca. Najnovejši sportni izdelek (crusers) (sportni plavalni čolci) «Bora» izdelek Združenja, ki dranski ladjedelnic CRDA, plava tudi letos v posebnem bazenu; Združene ladjedelnice so priredile tudi letos zanimivo razstavo o razvoju pomorstva. Gospodinjstvo, to je sodobni gospodinjstvi pripomočki, kakor stekliniki, hladilniki, pralni stroji itd. zavzemajo kar pravi on zase, pač dokaz, kako vzhodno vlogo igrajo ti aparati v sodobni industriji pa tudi v trgovini.

Sicilija je prisotna z kioskom, ki ga je poslikala z narodnimi motivi; v njem razstavlja različne vrste kakovostnega vina.

Brazilija ima letos lasten paviljon. Tudi to priložnost je izkoristila zlasti za propagando za svojo kavo, ki je znana povsod po svetu. Istitutu Brasileiro ima posebno stojnico, kjer lahko brezplačno pokušaš izvirno brazilsko kavo.

Več mesa iz Argentine?

Na zasedanju operaterjev v Padovi je ravnatelj italijansko-argentinke zbornice v Buenos Airesu izjavil, da bi italijanski uvozniki, ki bi si nabavili polovico manj kakor za meso, ki ga uvažajo iz Madžarske, Jugoslavije in drugih evropskih držav. Spodbudil je italijanske operaterje, naj stvar premislijo in naj podaljšajo argentinskim za devetmesečni rok za pripravo pošiljk na vsaj 3 mesece; sedanjim enomesečni rok je namreč prekratek. Navzok so ta predlog vzeli v pretres, upoštevajoč, da Italija uvažala mnogo mesa. Zdjaj uvozi letno 300.000 ton; sprito naraščanja potrošnje na glavo se bo dvignila na 500.00 ton letno.

Pred paviljonom razstavlja slovensko podjetje «Skijs», katerega izvoznik je «Contal», gradbeno dvigalo.

Vsa lesna razstava napravljala na obiskovalca izredno dober vtis, vsa polna je življenja, ki ga prinaša že samo leseno pohištvo, pa tudi sicer posvijajo ves prostor razni panji, kakor panji ministrstva za poljedelstvo in gozdarstvo, ki imajo namen zbuditi pri obiskovalcu zanimanje za gozd in gojenje dreves (površina zasajena z gozdom se je v Italiji povečala od leta 1952 do 1960 od 5 milijonov 635.000 na 5.827.000 hektarov).

Koliko bo stala zveza Washington-Moskva

Po dolgi pogajanjih so se Američani in Rusi dokončno dogovorili, da uvedejo brezplačno (teletype) telefonsko zvezo med Moskvo in Washingtonom, da bi državni poglavarji v primeru nevarnosti lahko v neposrednem stiku preprečili vojno. Zveza pojde iz Moskve čez Helsinki (na Finskem) in dalje čez Labrador. Stroški bodo znašali 200.000 dolarjev (okoli 124 milijard lir). Ti se bodo razdelili takole: Rusija bo prevzela stroške za zvezo iz Moskve do mesta Helsinki, Amerika od Pentagona (Washingtona) do Goose Bay (Labrador); stroške za ostalo zvezo pa bosta nosili obe državi v razmerju 50:50. Predsednik Tito je odgovoril uredniku ameriške revije «Saturday Evening Post», da je dobro, da imajo voditelji ZDA in Sovjetske zveze takšno neposredno zvezo.

Avstrijski paviljon je gotovo lepo urejen, vendar odkriva avstrijsko težnjo za varčevanjem; edino tako si lahko razlagamo, da se je Avstrija odločila za ekološko razstavo, ki obravnava samo papir v vseh njegovih najrazličnejših porabah in odtenkih. Razstava je sicer zanimiva, tako ugleda na njej tudi izvirno delnico družbe Južne železnice (v nemščini in v madžarsčini) kar iz leta 1958. Poleg tega so razstavljene tudi lepe knjige ter naslovne strani raznih avstrijskih listov itd. Mislimo pa, da je s trgovskimi platmi razstava prešibka, zlasti glede na to, da je Avstrija glavni klient tržaškega pristanišča.

Druge zanimivosti

Sredi se mišča vzbuja pozornost obiskovalca velikansko sidi (11.150 kg teže), proizvod jeziarne Galeotto iz Lecca. Najnovejši sportni izdelek (crusers) (sportni plavalni čolci) «Bora» izdelek Združenja, ki dranski ladjedelnic CRDA, plava tudi letos v posebnem bazenu; Združene ladjedelnice so priredile tudi letos zanimivo razstavo o razvoju pomorstva. Gospodinjstvo, to je sodobni gospodinjstvi pripomočki, kakor stekliniki, hladilniki, pralni stroji itd. zavzemajo kar pravi on zase, pač dokaz, kako vzhodno vlogo igrajo ti aparati v sodobni industriji pa tudi v trgovini.

Druge zanimivosti

Soda in acitron
Začimbe ter dišave
Mesne začimbe: za šunkarico, ljubljansko in navadno
Koli valji: čokolada, citrona ter moca
Arašidi

Sicilija je prisotna z kioskom, ki ga je poslikala z narodnimi motivi; v njem razstavlja različne vrste kakovostnega vina.

Brazilija ima letos lasten paviljon. Tudi to priložnost je izkoristila zlasti za propagando za svojo kavo, ki je znana povsod po svetu. Istitutu Brasileiro ima posebno stojnico, kjer lahko brezplačno pokušaš izvirno brazilsko kavo.

Več mesa iz Argentine?

Na zasedanju operaterjev v Padovi je ravnatelj italijansko-argentinke zbornice v Buenos Airesu izjavil, da bi italijanski uvozniki, ki bi si nabavili polovico manj kakor za meso, ki ga uvažajo iz Madžarske, Jugoslavije in drugih evropskih držav. Spodbudil je italijanske operaterje, naj stvar premislijo in naj podaljšajo argentinskim za devetmesečni rok za pripravo pošiljk na vsaj 3 mesece; sedanjim enomesečni rok je namreč prekratek. Navzok so ta predlog vzeli v pretres, upoštevajoč, da Italija uvažala mnogo mesa. Zdjaj uvozi letno 300.000 ton; sprito naraščanja potrošnje na glavo se bo dvignila na 500.00 ton letno.

Pred paviljonom razstavlja slovensko podjetje «Skijs», katerega izvoznik je «Contal», gradbeno dvigalo.

Koliko bo stala zveza Washington-Moskva

L'industria jugoslava produce sempre più per i mercati esteri

La collaborazione italo-jugoslava nel settore elettrico

L'esportazione e lo scambio dell'energia elettrica

Benché l'energia elettrica non possa a rigore venir considerata un prodotto industriale e tanto meno agricolo, essa è pur sempre una merce, almeno dal punto di vista commerciale, e per tanto è interessante esaminare l'importanza che essa va assumendo quale oggetto di scambio tra Paesi produttori e consumatori.

Ogni centrale elettrica cerca innanzitutto di collegarsi alle vicine consorelle nazionali ed in via subordinata a quelle oltre confine. Questo collegamento è richiesto da una produzione parallela e coordinata, che permette un migliore sfruttamento delle macchine, ma soprattutto lo esige quel sistema energetico che sia caratterizzato da un'unica specie di centrali elettriche, ad esempio da sole idroelettriche e da sole termoelettriche.

Noi diamo grande importanza allo scambio dell'energia elettrica. L'energia, che viene scambiata direttamente su una base concordata, sopprime alle deficienze salutarie o periodiche oppure costituisce una riserva per i casi di guasti. Già il solo fatto di poter contare sull'energia elettrica del confinante in caso di guasti sarebbe di per sé un guadagno enorme, in quanto ciò equivarrebbe, in pratica, ad avere aumentate le nostre riserve.

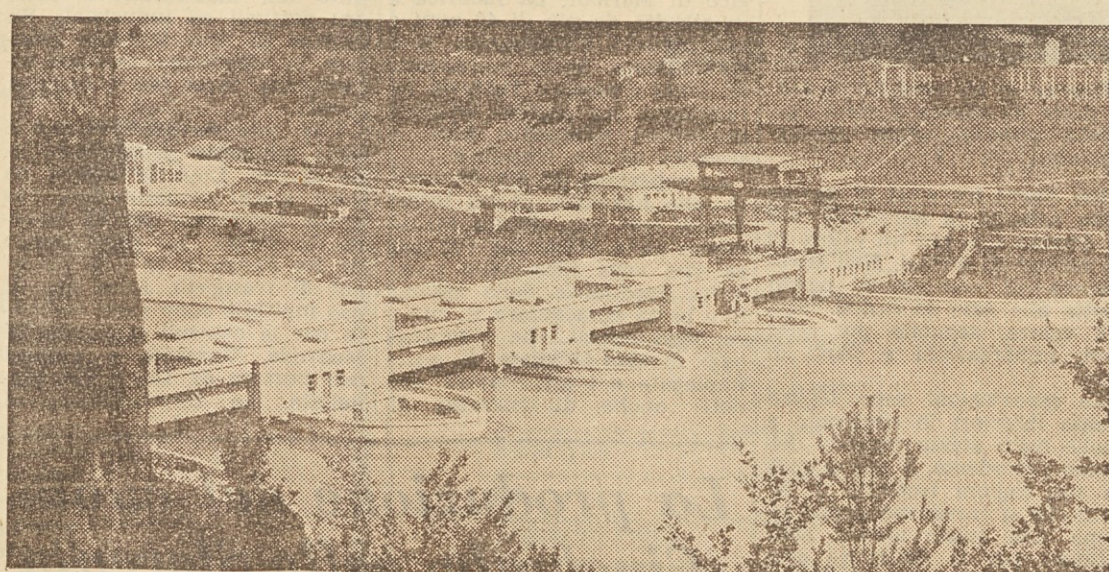
Unitamente allo scambio va preso in considerazione anche il commercio ovvero l'importazione e l'esportazione dell'energia, pagata in valuta secondo il prezzo stabilito. Condizione ideale per l'acquirente è di trovarsi in presenza di eccedenze energetiche; queste infatti vengono di solito cedute ad un prezzo di produzione sia perché ad esse non vanno riportate quote di costi generali, sia perché i produttori hanno interesse a vendere le eccedenze per poter mantenere l'equilibrio nella produzione. D'altra parte l'energia elettrica non può, almeno economicamente, essere immagazzinata.

Oggi cerchiamo nell'ambito europeo le più svariate combinazioni di scambio e di vendita dell'energia elettrica. I sistemi elettro-energetici nazionali si vanno sempre più collegando tra loro. Si studiano pure i modi per un comune finanziamento delle costruzioni di nuovi impianti elettrici in comune.

Per questa collaborazione internazionale nel settore elettrico deve però regnare una fiduciosa reciproca. La collaborazione deve essere costante e sicura. Le forniture concordate non devono interrompersi.

La collaborazione italo-jugoslava nel settore elettrico va progredendo in modo soddisfacente. I buoni risultati finora ottenuti non possono che rallegrarci e ci lasciano sperare che questa cooperazione perduri e si rafforzi in futuro.

L'anno scorso abbiamo adattato la cabina di trasformazione di Divaca in modo da fornire l'energia elettrica attraverso lo elettrodotto di collegamento da 110 KV, che da Divaca porta alla stazione di Opicina. Evidentemente questo non è ancora il caso in cui le due reti fossero collegate. Attualmente ci occupiamo nel seguente modo: il settore jugoslavo fornisce l'energia elettrica alla zona di Trieste, mentre per poter fornire l'energia alla zona di Gorizia viene ora alternativamente staccata dalla rete jugoslava i generatori delle idrocentrali di Plave e di Doblar, i quali poi vengono

L'idrocentrale di Vuzenica nella rete delle centrali sulla Drava.

allacciati alla vicina rete italiana. La collaborazione nel settore elettrico tra i due Paesi è regolata da due accordi: il primo riguarda lo scambio dell'energia elettrica fino ai 15 milioni di kilowatt all'anno. La Jugoslavia riceve l'energia nei mesi di agosto e di settembre, per poi restituirla alla Società Selveg nel periodo gennaio-febbraio.

Nell'anno finanziario 1962/63 abbiamo scambiato energia elettrica per 7.287.000 kWh. L'altro accordo concerne l'espor-

tazione dell'energia elettrica ed è anch'esso soddisfacente; infatti dopo il 1° novembre 1962 è stata esportata energia elettrica per ben 66.478.000 kWh. L'accordo verrà ora prolungato per un anno.

Il flusso dell'energia elettrica nel scorso rigidissimo inverno è stato tecnicamente soddisfacente, così da poter sopprimere alle necessità del settore italiano, dove a causa dell'eccessivo freddo, la situazione ener-

getica era molto difficile.

In questa cooperazione nel settore elettrico acquistiamo giornalmente nuove esperienze ed intravediamo nuove necessità, come quella, imprescindibile, che venga portata a termine la rete in modo che lo scambio dell'energia elettrica possa venir potenziato.

Ing. Vekoslav Korosec
Direttore generale dell'ELES
Elektrogospodarstvo Slovenije
di Lubiana

La cooperazione tecnica tra i due Paesi ha già dato soddisfacenti risultati

Le relazioni sia commerciali che di altro genere nei rapporti tra l'Italia e la Jugoslavia si sono sviluppate, grazie alle favorevoli condizioni, in misura tale da far diventare i due Paesi importanti e seri soci d'affari. Il favorevole andamento dei reciproci rapporti commerciali negli ultimi anni, non ha incrementato solo gli scambi commerciali, ma anche la collaborazione tecnico-industriale. A seguito del sempre più favorevole sviluppo dei rapporti economici è stato concluso tra i due Stati un nuovo accordo commerciale, il quale rappresenta una nuova importante tappa e schiude larghe prospettive alla cooperazione tecnico-industriale.

La Jugoslavia, come si sa, ha dimostrato e sta dimostrando sempre più forte interesse nel promuovere la cooperazione tecnico-industriale con l'Italia, Paese che dal lato tecnico ha raggiunto un alto livello di sviluppo industriale. La Jugoslavia è interessata nello sfruttamento delle esperienze della tecnica italiana attraverso svariate forme di collaborazione e cooperazione tecnico-industriale. E difatti oggi l'industria jugoslava colla-

bora con circa 80 ditte italiane note per il progresso tecnico raggiunto e per il posto che occupano nella economia italiana. Quelle industrie jugoslave che producono su licenza italiana si sono avvicinate ai prodotti originali per qualità, forma e livello tecnico e in certi casi li hanno raggiunti. Naturalmente esistono ancora problemi di produzione che comportano soluzioni tecniche e di altro genere per raggiungere lo standard produttivo europeo. Certamente vi sono ancora molte possibilità di collaborazione; così per esempio l'industria italiana po-

trebbe collaborare mediante l'invio nelle fabbriche jugoslave di tecnici specializzati, elaborati tecnici ed altro materiale necessario.

Sino ad oggi lo sviluppo della collaborazione reciproca è passato attraverso una fase di sviluppo caratterizzata dall'acquisto di licenze, di interi impianti e del materiale destinato alla produzione, talché, in conclusione non si poteva parlare di una vera e propria cooperazione. La Jugoslavia si trova ora sulla strada di un'estesa industrializzazione, mentre il forte sviluppo dell'industria e dell'agricoltura pone nel campo dei Paesi sviluppati. La Jugoslavia, inoltre, afferma sui mercati mondiali con la sua produzione industriale come partner paritario sia per la qualità dei prodotti che per le condizioni tecniche e commerciali. Nello stesso tempo il mercato jugoslavo sta diventando sempre più interessante per i paesi industriali, com'è proprio il caso dell'Italia, la cui esportazione sul mercato jugoslavo è senz'altro collegata allo sviluppo reciproco della collaborazione industriale e lo sarà ancora di più in futuro.

In considerazione del nuovo accordo commerciale si presenta il bisogno di convegni tra esperti esponenti del commercio, dell'industria e di altre attività economiche allo scopo di studiare le possibilità di ulteriore allargamento della cooperazione tecnico-industriale in termini di lunga scadenza, stabilendo in tal modo dei contatti per la soluzione di alcuni problemi di carattere tecnologico e commerciale, attualmente ancora insoluiti.

I convegni di cui è stato detto faciliterebbero lo studio della collaborazione industriale nel campo della lavorazione finale dei prodotti; sarebbe utile, ad esempio, l'invio da parte italiana di singoli pezzi per sopprimere ai bisogni di altri mercati, dove l'industria jugoslava si è già affermata, come nel caso dei Paesi sottosviluppati. In tal modo si potrebbe realizzare una larga reciprocità di cooperazione per la fornitura dei mercati dove già si trova l'industria italiana ed in altri dove l'industria jugoslava gode certe precedenti esperienze.

A favore di quanto esposto parla il nuovo sviluppo assunto dagli scambi di merci nei primi tre mesi del 1963, periodo in cui le esportazioni jugoslave verso l'Italia sono progredite non solo sotto l'aspetto quantitativo, ma anche riguardo alla qualità. Questo aumento delle esportazioni dalla Jugoslavia mette quest'ultima in condizione d'aumentare i propri acquisti in Italia, con conseguente vantaggio dell'economia italiana.

V.

L'INGRA costruisce una fabbrica di cemento nel Sudan

L'associazione tra i costruttori di impianti industriali INGRA di Zagabria ha stipulato nel mese di marzo u. s. con la società sudanese The Nile Cement Company Ltd. di Khartoum un contratto per la costruzione di un cementificio. Le attrezzature saranno fornite dalle fabbriche associate «Duro Djakovici» (Slavonski Brod), «Litostroj» (Ljubljana) e «Rade Koncar» (Zagabria). Le maestranze sudanesi godranno di un'istruzione tecnica nelle fabbriche jugoslave.

Nuove iniziative dell'industria del legno

L'industria del legno è nella Slovenia al primo posto per quel che riguarda sia la quantità e qualità della sua produzione sia il volume della sua esportazione.

Ciò non deve meravigliare se si considera che l'estensione boschiva nella Slovenia ricopre quasi la metà della sua superficie. Nell'anno 1962 fu abbattuta un'enorme quantità di alberi: circa due milioni di metri cubi. Ed è caratteristico che di tale quantitativo 700 mila metri cubi erano di legno di conifera, 200 mila metri cubi di legno delle grotte, oltre 300 mila metri cubi di legno di cellulosa e 400 mila metri cubi di legna.

Proporzionata a questa quantità è anche l'industria del legno con i suoi 45 stabilimenti di lavorazione. Oltre a ciò, l'industria del legno manipola anche nelle sue segherie l'imponente quantitativo di ben 746 mila metri cubi di legno segato.

Una parte importante in tale industria occupa la produzione di varie specie di impiallacciatura, che prima della guerra erano pressoché sconosciute. Nel 1962 i vari stabilimenti sloveni produssero 2327 metri quadrati di pannelli di fibra legno, 28.191 metri di impiallacciatura e 14.337 metri cubi di compensati. La produzione dei pannelli si è ora stabilizzata per il sorgere di numerose fabbriche in questo settore; ma la produzione della impiallacciatura non aumenta più nella misura degli anni precedenti; mentre invece, cresce la produzione dei compensati.

Caratteristico è il decrescere della fabbricazione delle casse di imballaggio.

L'anno scorso furono prodotti 49.335 serie di mobili per abitazione, per uffici e scuole e ben 119.857 pezzi di arredamento. Rallegra la constatazione che l'industria di mobili è in rapido aumento. Ne è poco significativi la produzione della sostanza per conciare estratta dalla corteccia degli alberi; infatti essa raggiunge 4.441 tonnellate.

Nell'industria del legno lavorano circa 25.000 operai. Anche la produzione in serie di finestre e porte è nuova, quasi, diremmo, la più recente dell'industria del legno della Slovenia. I più qualificati stabilimenti in questo ramo sono quelli di Bled, Logatec, Borovnica, Skofja Loka e Nazarje. Le prime ordinazioni sono state già eseguite per le imprese edili italiane, che costruiscono grossi blocchi di nuove case popolari alla periferia delle città. Altrettanto giovane è presso a poco la produzione industriale delle cassette prefabbricate per vacanze e per abitazione, nella cui costruzione primeggia «Jelovica» di Skofja Loka, seguita dalla «Edilit» di Ljubljana e dalla «Pomurka» di Prekmurje.

Un posto sempre più importante occupa nell'industria del legno la lavorazione dei mobili. A causa del rapido sviluppo della industrializzazione e dello accrescimento dei centri urbani, della costruzione di immensi caseggiati, grattacieli ed altri grandi complessi di abitazioni, la produzione dei mobili ha abbandonato il vecchio, quantunque solido modo di lavorazione artigianale per orientarsi verso una più abbondante produzione in serie. Gran parte di questi mobili viene esportata anche in quei paesi, che pure vantano una famosa industria di mobili e che essi stessi esportano in parte. I mobili sloveni si sono imposti per la loro qualità in Inghilterra, nella Germania Occidentale, in parte anche in America ed ultimamente hanno

Due fabbriche algerine rifornite di attrezzature jugoslave

A Ruiba, non lontano da Algeri, il Presidente del Governo algerino Ben Bella ha il giorno 15 del mese di giugno posto la prima pietra per la costruzione della prima fabbrica algerina per la lavorazione dei pellami, con un potenziale annuo di 2.000 tonnellate. La fabbrica darà lavoro a circa 300 operai e la moderna attrezzatura sarà consegnata da imprese jugoslave, in base al contratto firmato recentemente per un credito jugoslavo all'Algeria a base di investimenti.

E' la seconda fabbrica in Algeria la cui costruzione è iniziata questo mese e che sarà fornita di attrezzature jugoslave. Al principio di giugno a Tlemat presso Orano era iniziata la costruzione di una grande fabbrica di tessuti, la quale sarà anch'essa fornita di moderni macchinari jugoslavi.

Una fabbrica completamente automatizzata

A Zadar (Zara) è stata recentemente costruita la fabbrica di tessuti «Boris Kidrici». Vi sono stati investiti 6 miliardi di dinari. Lo stabilimento è completamente automatizzato. Trenta grandi macchine del reparto filatura è servito da soli 7 operai. La fabbrica produce ze e biancheria da donna.

La produzione industriale jugoslava progredisce

Dati favorevoli per il periodo gennaio-aprile 1963

L'andamento della produzione industriale nei primi quattro mesi dell'anno in corso ha continuato a segnare tendenze favorevoli (dopo un certo periodo di rallentamento che durò quasi un anno), già riscontrate dalla seconda metà dell'anno scorso. Infatti nel secondo semestre del 1962 la produzione industriale è aumentata del 9%, rispetto al 4% del primo semestre.

I dati statistici relativi alla produzione industriale per il periodo gennaio-aprile confermano che la stessa è aumentata del 14% in confronto allo stesso periodo dell'anno precedente. (Nei primi due mesi l'aumento della produzione era stato del 8%, nel marzo del 15% e nel mese di aprile si è raggiunto il 22%, sempre in relazione ai corrispondenti periodi dell'anno precedente).

Gli ambienti economici jugoslavi considerano che simile sviluppo rappresenti la conferma definitiva che il periodo di ristagno nello sviluppo dell'economia sia stato brillantemente sorpassato e così pure le difficoltà che lo provocarono. In tali ambienti regna la convinzione di trovarsi nuovamente in un periodo di forte espansione dell'economia e che si avranno nuovamente quelle percentuali di aumento della produzione industriale che caratterizzarono il suo sviluppo nei primi anni. In proposito si ricorda per esempio che nel decennio 1953-63 le percentuali dell'aumento annuo della produzione industriale si sono aggirate tra il 10 e il 17 per cento, ad eccezione del 1961 e 1962, anni in cui l'aumento fu solamente del 7%. Nel periodo 1953-56 la media annuale dell'aumento fu del 13% e nei successivi quattro anni 1957-60 si è arrivati a superare il 14%. Di fronte ad un simile poderoso sviluppo della produzione, l'andamento degli ultimi due anni rappresenta una vera eccezione. In realtà il fenomeno economico del rallentamento produttivo si verificò soltanto nel periodo luglio 1961 - giugno 1962, quando la media dell'aumento della produzione si mantenne intorno al 4%.

Per il '63 è stato deciso che la produzione industriale aumenti del 10% rispetto al 1962. Stando allo sviluppo raggiunto in questo primo scorcio di anno, gli ambienti economici jugoslavi si attendono che l'aumento superi la metà fissata. Nel quadriennio in questione il tasso di aumento della produzione è stato più alto del previsto in quasi tutti i rami dell'industria ed in particolare nella lavorazione dei metalli, nella costruzione di macchine, nelle costruzioni navali, nella produzione dell'energia elettrica, nell'industria tessile, nell'industria della lavorazione dei pellami, nei calzaturifici, nell'industria della gomma, del tabacco, alimentare e dei prodotti chimici. La produzione dei macchinari, dell'arredamento e delle apparecchiature è fin d'ora superiore del 15% a quella dello stesso periodo dell'anno precedente, mentre quella dei beni di consumo ha raggiunto un incremento del 17%. Non

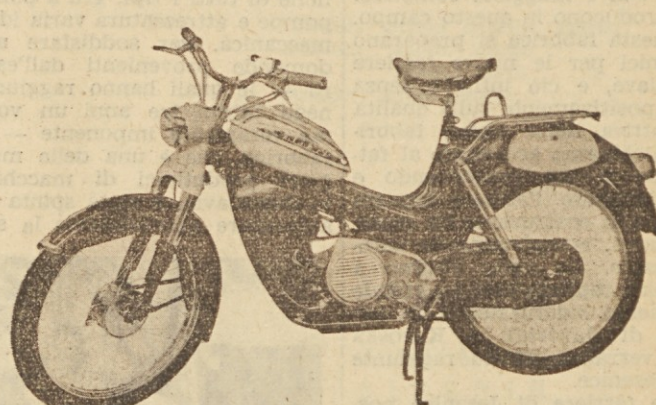
si segnala un corrispondente sviluppo nell'industria estrattiva e mineraria e in generale nella produzione di materie prime (ad eccezione dell'energia elettrica e della produzione del carbone), fatto dovuto alle cattive condizioni meteorologiche nei primi due mesi dell'anno durante i quali la capacità lavorativa fu ridotta alla metà. In seguito, nei mesi di marzo e aprile, la produzione delle materie prime aumentò notevolmente, tanto da portare l'aumento nei quattro mesi al 12% rispetto al medesimo periodo dell'anno precedente.

Si calcola, negli ambienti economici jugoslavi interessati, che esistano prospettive molto favorevoli anche per i mesi successivi, per cui il grado di aumento raggiungerà percentuali elevate. Anzitutto esistono ancora notevoli margini di capacità produttiva e riserve di mano d'opera, inoltre durante l'anno entreranno in attività nuovi impianti in quasi tutti i rami dell'industria. L'approvvigionamento delle materie prime come pure quello del materiale

riproduttivo è relativamente buono, mentre la politica creditizia e il decentramento degli istituti bancari e delle fonti finanziarie, assicurano pronti e efficaci interventi nell'intento di provvedere all'economia mezzi finanziari per la produzione corrente e il funzionamento. Infine, il collocamento dei prodotti che è stato uno dei fattori della rallentata produzione nei due anni precedenti, oggi non rappresenta più un problema essenziale. Particolarmente buone sono le prospettive del collocamento sui mercati esteri di prodotti industriali. Così per esempio la lavorazione di metalli e l'industria dei macchinari si sono già assicurate un'esportazione superiore del 15% a quella dell'anno precedente, quella elettrica esporterà in più il 50%, quella del legno il 35%, l'industria tessile il doppio, la industria dei pellami il 40%, quella alimentare il 15% ecc. Come si vede, l'esportazione diventa un fattore sempre più importante per l'espansione dell'economia jugoslava.

Cehovin

La «TOMOS» produce anche motori fuoribordo

La fabbrica di autoveicoli «Tomos» di Capodistria produce una vasta gamma di moto leggere, tra cui il «Colibri» riprodotto nella fotografia. Da qualche anno la fabbrica ha iniziato la produzione di motori fuoribordo «LAMO-06 K», della forza di 4 cavalli, con 5200 giri al minuto, consumo litri 1,1 all'ora, velocità 12 km all'ora. Questo motore è specialmente adatto per il diporto sul mare, sui fiumi e sui laghi.

Gli autocarri «TAM» sulle strade jugoslave ed estere

Maribor, notevole cittadina industriale della Slovenia settentrionale, dispone tra l'altro della rinomata fabbrica di autoveicoli e motori TAM. Della sua attività produttiva e del suo sviluppo industriale parla abbastanza eloquentemente la seguente statistica: la TAM raggiungerà quest'anno 27 miliardi di incasso lordo per la produzione di 3500 autoveicoli e cioè automobili, camion da 4,5 tonnellate, camion da due tonnellate, autobus ed altri tipi di motori in serie per servizi vari.

La TAM iniziò nel 1947 la sua attività in misura modesta. In quell'anno, infatti, sono stati fabbricati appena 27 camion tipo «Pionir» su licenza cecoslovacca; da allora questa produzione andò sempre aumentando di anno in anno, finché la fabbrica raggiunse la piena autonomia nella produzione del «Pionir» da 3 tonnellate. Ben presto si constatò che il «Pionir» non era abbastanza economico e non rispondeva più alle accresciute esigenze jugoslave. Fu acquistata allora la licenza di fabbricazione del «Magirus-Deutz», per la produzione di camion da trasporto da 4,5 tonnellate con motore a raffreddamento ad aria, che per la Jugoslavia rappresentava indubbiamente una novità. Più di 300 autisti jugoslavi sono stati premiati dalla fabbrica automobilistica di Maribor per aver percorso con questo tipo di camion (TAM 4500) oltre 200.000 Km. senza il minimo guasto.

Per quanto riguarda la completa attrezzatura dei camion TAM 4500 e degli altri tipi prodotti, lo stabilimento fornisce il 60 per cento degli accessori, mentre il rimanente viene fornito da altre fabbriche jugoslave. Accanto al tipo di camion originale, la fabbrica costruisce altri 20 tipi e cioè: camion ribaltabili a doppia alimentazione, automezzi comuni e fuoriserie su ordinazione (autocisterne per pompieri, camion per la nettezza urbana, camion annaffiatori ecc.). Fabbrica pure autobus «A 3000» con 32 posti e motore proprio, che i partner della licenza non fabbricano più. La novità di quest'anno è l'autobus «Janez II» a 42 posti, la cui carrozzeria è opera della «Avtomontaza» di Ljubljana. Questo modello ha suscitato grande interesse pure alla fiera «Alpe-Adria» di Ljubljana e prima ancora alla mostra dei motori ed autoveicoli. Tra le ultime novità prodotte anche i negozi ambulanti e per i centri fuorimano e gli autotreni da 8 tonnellate. Speciale vanto dei costruttori e degli ingegneri della TAM è il piccolo camion da 2 tonnellate, costruito in varie forme, il cui motore viene importato dall'estero.

Nella TAM lavorano 4500 operai. Qui vi ha sede anche l'Istituto scientifico ITAM, che tra breve disporrà di nuovi locali per i suoi laboratori di ricerche.

La fabbrica TAM di Maribor si è affermata con i suoi autoveicoli e pezzi di ricambio anche all'estero, specie in Egitto, Turchia, Bulgaria, Germania Occidentale, India, Pakistan ed in alcuni altri Paesi.

F. K.

Le Acciaierie di Jesenice aumentano le esportazioni

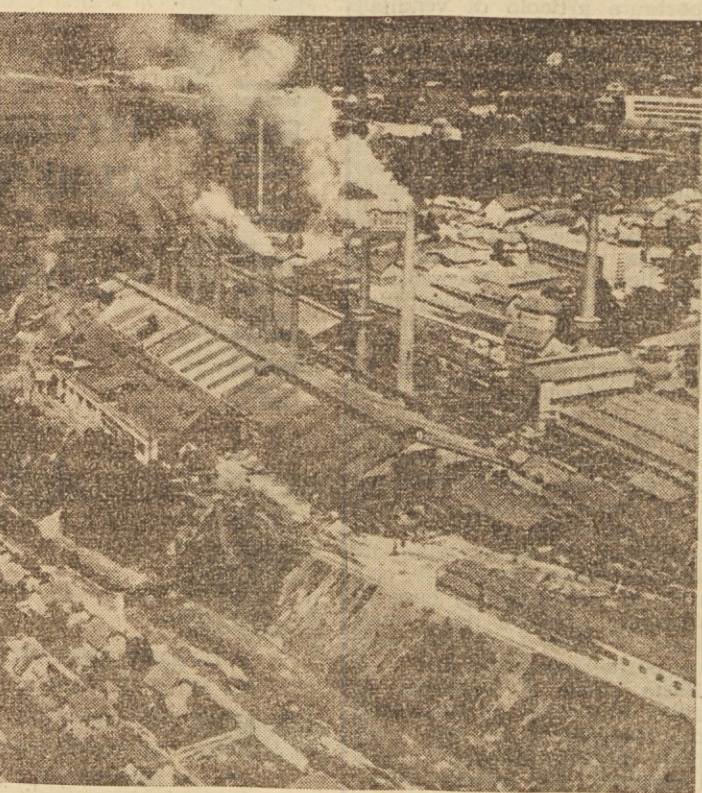
Importanti opere di ricostruzione in corso

Il grande stabilimento ferroviario di Jesenice, con 7000 operai, ha più volte rinnovato, dopo la guerra, i suoi singoli reparti: i forni, laminatoi, e forni. Attualmente ha in costruzione, un po' distaccati dalle vecchie fabbriche, nei campi di Belška, dei grandi capannoni per nuovi laminatoi, allo scopo di aumentare la produzione degli acciai di qualità. Finora la «Ferriera» di Jesenice era stata una delle principali fornitrici di lamiera per la grandi necessità post belliche della ricostruzione jugoslava.

Entro la fine del 1965 sarà attuata la prima fase della nuova ricostruzione completa dei laminatoi e pertanto saranno aumentate pure le possibilità d'esportazione anche dei vari tipi di lamiera.

L'anno scorso la ferriera aumentò le sue esportazioni estere in vari articoli: fili di ferro, medi e sottili; filo di ferro spinato zincato; tubi da 1/8" a 3"; vari tipi di chiodi; elettrodi per la saldatura elettrica ed autogena. Sono sue specialità anche vari acciai: rotondi, semi rotondi, quadrati, in forma di lastre, esagonali, ottagonali, laminati e profilati, lamiera dei più vari tipi e molle per letti.

Tali prodotti si esportano innanzitutto negli USA, nel Vicino ed Estremo Oriente. Il rimodernamento della ferriera verrà a costare qualche decina di miliardi di dinari e l'aumento della sola produzione dell'acciaio salirà dalle 319.000 alle 475.000 tonnellate. La maggior parte delle attrezzature verranno costruite in Jugoslavia, mentre molte di quelle più moderne saranno importate dagli USA, dalla Svezia e da altri paesi.

Panorama delle Acciaierie Jesenice («Zelezarna Jesenice»), uno dei più importanti complessi metallurgici jugoslavi. Gli stabilimenti industriali avevano raggiunto una fama internazionale già verso la fine del secolo scorso. La stessa ferriera di Trieste aveva fatto parte, per parecchio tempo, di questo vasto complesso industriale.

Cassette prefabbricate dallo stabilimento «Jelovica»

Jelovica — si precisa anzitutto — viene chiamato un vasto complesso di sud-ovest di Bled, coperto di enormi distese di boschi. Da esso ha preso nome il grande stabilimento per la lavorazione del legno di Skofja Loka. Questo trova la materia prima per i suoi prodotti: cassette prefabbricate, porte e finestre standardizzate, pannelli e compensati, molto vicino, il che diminuisce le sue spese di trasporto.

Due architetti sono costantemente impegnati a progettare vari tipi di cassette prefabbricate. Quelle per vacanze vengono a costare 330.000, 680.000 e 880.000 dinari, quelle per abitazione invece 760.000 e 1.500.000 dinari.

Tali cassette prefabbricate non solo si vedono esposte in mostra nelle Fiere più importanti, ma si incontrano anche nei centri di villeggiatura, sia al mare sia in montagna, e in genere nelle zone panoramiche e quiete. Gli uomini d'affari di vari paesi hanno constatato che il prezzo delle cassette «Jelovica» è inferiore del 30% a quello praticato sul mercato europeo per simili costruzioni.

Il sistema di isolamento a protezione contro le variazioni del tempo e le intemperie è uno dei più moderni, mentre lo stile è quello predominante nell'Europa Centrale, dove «Jelovica» esporta gran parte di tali suoi prodotti.

Nello stabilimento lavorano

circa 500 operai, e la produzione è in continuo aumento; dopo un'esperienza pluriennale le sue cassette prefabbricate non solo primeggiano in Jugoslavia per qualità e prezzo, ma si diffondono anche rapidamente in Svizzera, in Austria e in Germania, paesi con il turismo più sviluppato, dove i cittadini amano scagliarsi essi stessi i posti più belli per le loro vacanze annuali. Anche in Italia queste cassette prefabbricate per vacanze hanno suscitato molto interesse per il loro stile, per la loro funzionalità ed economia dello spazio, nonché per il loro basso prezzo, cui non possono fare concorrenza altri tipi di abitazione nelle zone di villeggiatura.

Inoltre, le imprese costruttrici dei maggiori complessi edili preferiscono rifornirsi delle finestre e porte standardizzate prodotte in serie da «Jelovica»; le finestre sono a uno, due e quattro battenti, girevoli e doppie.

Ma c'è ancora un vantaggio che «Jelovica» offre ai suoi clienti: a richiesta mette a disposizione in vari paesi e regioni i suoi tecnici per il montaggio delle cassette prefabbricate. Il prezzo di tale servizio per una cassetta per abitazione è di 30.000 dinari, mentre per una cassetta per vacanze è di 15.000 dinari.

Così «Jelovica» risolve il problema delle vacanze di riposo e quello della crisi degli alloggi.

La moderna industria della Slovenia è sorta sulle solide basi tradizionali

L'industria slovena vanta una antica tradizione e raggiunge in alcuni rami un livello qualitativo che la colloca fra le industrie di fama mondiale.

Cittiamo come tipico esempio alcuni nuclei industriali della Slovenia, le origini dei quali risalgono agli albori del secolo scorso ed ancora prima. Ci riferiamo in special modo alle ferriere ed ai fonditori che ad esse accudiscono, i quali, attraverso una tradizione secolare hanno fatto di Jesenice uno dei maggiori centri siderurgici della Slovenia. Prima li incontriamo presso Bohinj, dove esiste ancora il secolare forno per la fusione del ferro, dal nome di «Vigence». Oggi non ci sono più ferriere in questo angolo; troviamo, invece, a Kropa un particolare aspetto della lavorazione del ferro: qui infatti da centinaia di anni si forgiavano nel ferro vari oggetti di alto valore artigianale, come lampadari, serrature, ferriere e avanti di questo passo.

Nell'angusta valle di Bled, al posto della vecchia industria siderurgica è sorta una moderna fabbrica per la lavorazione del ferro che per la peculiarità e la perfezione dei lavori eseguiti, va interessando un numero sempre maggiore di mercati mondiali.

La grande ferriera di Jesenice, che una volta era strettamente collegata con quella di Servola presso Trieste, conta 100 anni di vita. Essa può benissimo competere per la qualità dei suoi prodotti (varie specie di laminati, fili di ferro, lamiere e simili) con i maggiori complessi che producono in questo campo. In questa fabbrica si preparano i tecnici per le nuove ferriere jugoslave, e ciò influenza senza altro positivamente sulla qualità produttiva delle nuove fabbriche. Dobbiamo accennare al fatto che si sta ricostruendo e rimodernando l'attuale ferriera e che è in costruzione un reparto nuovo, completamente automatizzato. La valle intorno a Jesenice ospiterà così un grande complesso siderurgico e le ferriere di Javornik e Koroska Bela verranno presto raggiunte da Jesenice.

Alle ferriere di Jesenice possiamo aggiungere quelle non meno grandi di Ravne e Ruše. Particolarmente importante è la ferriera di Ravne per l'alta qualità dei suoi acciai. Anche questa fabbrica è in ricostruzione ed ha già raggiunto una fortissima produzione; ha superato, infatti, la produzione «pro capite» dell'operaio della Germania Occidentale. Mentre questi produce in media 14 tonnellate, nella stessa unità di tempo lo operaio di Ravne consegue un risultato di 18 tonnellate. Si prevede che questa già alta produzione salirà ancora dopo la ultimazione della ricostruzione.

Strettamente collegata con le ferriere è l'industria dei motori; anch'essa è ricca di tradizioni, sebbene la grande maggioranza sia costituita da stabilimenti completamente nuovi. In questo settore troviamo il «Litostroj», del quale parleremo a parte, poi la «fabbrica automobilistica» di Maribor o brevemente «TAM», quindi «Tomos», l'industria dei motocicli di Novo Mesto ad altre, tra le quali la grande fabbrica di utensileria varia in ferro «Metalna» di Maribor che va imponendosi anch'essa.

Caratteristiche dell'industria slovena sono le fabbriche di cuoio. Esse sorgono a Kamnik, a Vrhnika, a Konjice, a Sostanj ed altrove. La precipua specialità delle cuoierie slovene è la lavorazione della pelle di maiale, nella cui tecnica, affinata da lunghi decenni di pratica, esse hanno raggiunto un livello ben difficilmente superabile. Ciò spiega il grande smercio di questo prodotto sia sul mercato nazionale sia, in grandi quantità, su quello estero. La fabbrica «TOKO» di Domžale presso Ljubljana gode di fama mondiale nella produzione di questa sorta di cuoi ed esporta i suoi prodotti in ben 20 stati. Le soprannominate fabbriche lavorano naturalmente anche altre specie di cuoio, nonché i suoi più recenti surrogati. Come già noto, le fabbriche slovene di cuoi si sono riunite in una speciale Associazione d'affari per poter agire con azione unitaria nel campo nazionale ed estero; ma specialmente per una stretta collaborazione e specializzazione della produzione.

In terzo luogo parleremo dell'industria tessile slovena, che annovera nell'insieme ben 80 centri di cui 9 eccellono per la loro grandezza e giacciono nei pressi di Kranj e Maribor. In questi ultimi tempi ha avuto un fortissimo sviluppo l'industria delle confezioni, la quale ha grandi ed inesauribili possibilità. L'industria tessile slovena può contare specie nei centri di Kranj, Maribor e Tržič su una consolidata tradizione che colloca i suoi prodotti ad un alto livello qualitativo. I suoi prodotti vengono venduti particolarmente alle nazioni africane, ma anche agli esigenti compratori europei.

Una grande importanza per l'economia assume l'industria del legno, che, dopo la guerra, ha raggiunto vette elevatissime. Mentre nel periodo pre-bellico si limitava principalmente alla vendita ed alla esportazione delle materie prime e dei prodotti semifiniti, dopo la guerra si è imposta alla concorrenza mondiale come grosso fornitore di prodotti finiti di ogni specie.

All'avanguardia nell'industria del legno è la produzione slovena dei mobili, nella quale spicca il nome del mobilificio di Nova Gorica, il quale esporta il 90 per cento della sua produzione e che in pochi anni ha aumentato del 100 per cento il suo potenziale produttivo. A questo ampliamento fu costretto dai numerosi impegni verso l'esportazione, mentre non poteva soddisfare nemmeno le richieste nazionali.

Abbiamo esposto alcune delle più importanti e caratteristiche manifestazioni dell'industria slovena che ha raggiunto un livello mondiale nella qualità dei suoi prodotti. Sotto questo aspetto rimangono da sfruttare ancora molte possibilità, ed esse potranno essere realizzate quando la maggior parte dell'industria, dopo le molteplici ricostruzioni che va compiendo, adatterà il proprio processo tecnico alle esigenze più attuali, specialmentemente alla automazione, e ciò renderà possibile il potenziamento

dell'azione di concorrenza su tutti i mercati.

— 2j —

Le esportazioni delle miniere di «Trepča»

Le miniere e fonderie di piombo e zinco «Trepča» hanno esportato nell'anno 1962 51.954 tonnellate di piombo raffinato, 1226 tonnellate di zinco in polvere e 7.146 di zinco elettrolitico.

L'Invest-Import ha costruito una fabbrica nel Sudan

Ad Aroma, 300 km da Khartum, è stata recentemente inaugurata una fabbrica di cartone con una capacità di 4000 tonnellate. La fabbrica è stata costruita dalla ditta «Invest-Import» di Belgrado, in collaborazione con la fabbrica «Ivo Lola Ribar» di Belgrado.

I prodotti della fabbrica «Litostroj» sui mercati mondiali

E' già da molti anni che gli stabilimenti «Litostroj» di Lubiana si sono fatti conoscere sui mercati mondiali per mezzo di alcuni dei loro più importanti prodotti, quali turbine idrauliche di tutti i tipi, gru a ponte, pompe e attrezzature varia idromeccanica. Per soddisfare alle domande provenienti dall'estero — le quali hanno raggiunto negli ultimi tre anni un volume veramente imponente — la fabbrica, che è una delle maggiori produttrici di macchine in Jugoslavia, è stata spinta ad aumentare notevolmente la sua

committenza esteri: turbine per 4 idrocentrali in Turchia (cui vanno aggiunte nuove recentissime ordinazioni di maggiore entità), per 2 idrocentrali in India, per 7 idrocentrali in Etiopia, per una nel Togo, per una nella Guinea, per una nel Marocco ecc.

Seguono per importanza le gru a ponte, di cui solo in India sono state finora esportate più di 70; la maggiore fra esse, costruita per l'idrocentrale di Bhakra Nangal, sotto l'Himalaya, per una capacità di 460 tonnellate. Altri Paesi compra-

fornitura di 55 pompe, coi relativi motori Diesel stazionari e l'attrezzatura completa per le stazioni di pompaggio poste nel Delta del Nilo, in Egitto. Inoltre, parecchie unità complete di pompe di irrigazione sono state vendute all'Iran. Fra gli articoli esportati, particolarmente nei Paesi dell'Europa orientale, vanno annoverati, infine, anche i carrelli di trasporto a forza, in ispecie quelli della capacità di 5 tonnellate di cui solo all'Unione Sovietica sono stati forniti — o sono in corso di fornitura — 100 pezzi complessivamente.

Ultimamente sta sviluppandosi anche l'esportazione di macchinari vari per l'industria del cemento di cui tre sono attualmente in fase di costruzione ad opera della «Litostroj», della «Djura Djaković» di SlavonSKI Brod, della «Rade Končar» di Zagreb e della «Metalna» di Maribor; essi sono destinati all'India (nella provincia di Assam), all'Etiopia (presso Addis Abeba) ed al Sudan.

Ottime affermazioni ha ottenuto la «Litostroj» pure nel campo delle esportazioni indirette, come per esempio, con la fornitura di parecchie unità di motori Diesel destinate ai piroscafi in costruzione nei cantieri jugoslavi per conto di armatori esteri (ad esempio per l'Indonesia, per l'Unione Sovietica ecc.).

Pur non avendo passato qui in rassegna che solo alcuni dei successi della «Litostroj» sui mercati esteri, essi ci appaiono già sufficienti a far considerare questa azienda slovena come una delle più importanti esportatrici jugoslave.

B. V.

IV FIERA INTERNAZIONALE DELLA CHIMICA

In occasione del 34.º congresso internazionale dell'industria chimica che si terrà il prossimo autunno a Belgrado, per iniziativa dell'Unione Chimici e Tecnologi della Jugoslavia, in collaborazione con la «Société de Chimie Industrielle de Paris», avrà luogo a Belgrado la IV Fiera Internazionale della Chimica. Alla Di-

rezione sono già pervenute le prenotazioni delle più note ditte mondiali della Germania, della Gran Bretagna, dell'Italia, dell'Unione Sovietica, degli Stati Uniti, della Francia, del Giappone ecc. Al congresso prenderanno parte parecchie migliaia di delegati ed ospiti di 85 Paesi. La fiera avrà luogo dal 27 settembre al 6. ottobre.

«15. SEPTEMBER»

TOVARNA
CEMENTA
IN
SALONITA

ANHOVO

izdeluje:

1. PORTLAND CEMENT v kvalitetah po JUS-u PC 250, PC 350 in PC 450;
2. AZBEST-CEMENTNE IZDELKE «SALONIT» tlačne vodovodne cevi, kanalizacijske in dimne cevi, cevi za namakanje s potrebnimi spojnimi deli: razne oblike cevnih sistemov po naročilu in načrtu; valovite plošče raznih dimenzij in oblik za pokrivanje streh, za oblaganje sten in stropov.
3. CVETLIČNE LONCE V VELIKEM ASORTIMANU

Le esportazioni dei cantieri navali jugoslavi

Le commesse dall'estero continuano ad affluire

La marina mercantile jugoslava dispone di un naviglio di 850 tonnellate stazza lorda. La gran parte di questo è stata costruita nei cantieri navali di Rijeka (Fiume), Pola (Pola) e Split (Spalato).

Le costruzioni navali costituiscono un ramo dell'economia jugoslava particolarmente orientato verso l'esportazione, il valore delle quali fu nel 1962 di 70 milioni di dollari circa, pari al 10% dell'esportazione totale nello stesso anno. Si prevede che il valore dell'esportazione cantieristica sarà mantenuto costante anche nel 1963. La navalmeccanica si va affermando come un elemento sempre più importante nel commercio estero jugoslavo.

Nei primi tre mesi di questo anno sono state esportate navi di diverso tipo per un valore di 15 milioni di dollari. Nell'esportazione di costruzioni navali spetta alle navi da carico l'80% del valore, seguono poi altre navi, imbarcazioni e parti di navi.

Le esportazioni sono leggermente inferiori in confronto a quelle dello stesso periodo dell'anno precedente, il che si spiega con ragioni tecniche. I natanti che si trovavano in costruzione non erano ancora stati ultimati per la definitiva consegna. Inoltre, nel trimestre in questione, si sono effettuate consegne alla marina mercantile nazionale, che, naturalmente, si sono ripercosse sulle consegne alle società estere. In particolare si cerca di aumentare la esportazione di natanti minori in considerazione del crescente interesse per le imbarcazioni da diporto dimostrato da Paesi ad elevato livello di vita, dove i panfilii ed altri scafi leggeri, sono divenuti di uso abbastanza comune. La congiuntura per queste costruzioni navali minori è buona ed in conseguenza i produttori jugoslavi ne tengono conto per l'esportazione. Il fatto è interessante anche perché saranno offerte maggiori occasioni di lavoro ai piccoli cantieri sull'Adriatico e sui fiumi.

L'esportazione cantieristica nei primi mesi del 1963 (come anche nei primi mesi del 1962) è stata diretta principalmente verso Polonia, Argentina e Libia. Questi tre Paesi, o meglio, le società armatrici che battono la loro bandiera (preziosazione necessaria per il caso della Libia, che accoglie armatori di ogni nazionalità), sono stati i principali importatori di navi grosse (navi da carico) costruite sugli scali jugoslavi. A questi tre Paesi si è unita quest'anno l'Inghilterra. Alcune unità sono state consegnate pure all'Indonesia, mentre, come acquirenti di natanti minori figurano in questo periodo Burma, USA, Italia ed altri.

E' interessante notare che mentre le esportazioni di altri prodotti hanno raggiunto una certa stabilizzazione, per i prodotti dei cantieri continuano ad affluire richieste da tutte le parti del mondo.

LA JUGOSLAVIA ALLA FIERA INTERNAZIONALE DI TRIESTE

Alla XV edizione della Fiera internazionale di Trieste la Jugoslavia si presenta con una mostra collettiva, nella quale vengono esposti i più tipici prodotti di esportazione della Repubblica Federativa dei minerali alla meccanica di precisione, dagli alimenti ai prodotti dell'industria delle pelletterie e della concia.

Nuove iniziative dell'industria del legno

(continuazione dalla 3.a pag.)

sono disseminati imponenti complessi industriali per la lavorazione del legno e fabbriche di mobili, che hanno ricca esperienza nel campo dell'esportazione in altri paesi e che si impongono anche sul mercato italiano con i loro mobili di serie moderni: sono quelli di Cerknica, Nova Gorica, Maries di Maribor; e sono ancora le grandi fabbriche di Pivka, Ilirska Bistrica, Novo Mesto e della stessa Ljubljana, della Carniola superiore e della Stiria.

Ancora un particolare interessante: come in Italia anche in Slovenia giunge il legno esotico: infatti è già stato firmato un accordo per la fornitura di 10.000 metri cubi di legno da parte del Ghana.

Telegram: BENČIĆ-RIJEKA
Telefon. 23623-26

Proizvodni program

NASI PROIZVODI ZA BRODOGRADJEVNU INDUSTRIJU

- Osovinski vodovi i propeleri
- Cjevovodne armature — ventili, zasuni, pipci za vodu, morsku vodu, ulje, gorivo i amonijak
- Brodska okna i prozori
- Sve vrste odjevaka od bronce
- Novi proizvod

ZA MOTORNUTU INDUSTRIJU

- Pumpe za ubrizgavanje goriva za Diesel motore od 1 do 12 cilindara
- Rezervne dijelove vlastitih i ostalih tipova pumpi za ubrizgavanje goriva
- Preuzimamo sve popravke na pumpama za ubrizgavanje goriva

La «Metalna» di Maribor

Una grande fabbrica di attrezzature industriali e ponti

Due «M» maiuscole collocate una sotto l'altra, sono la sigla della fabbrica «Metalna», importante stabilimento metallurgico di Maribor. La fabbrica è in attività da più di 40 anni e nel periodo d'anteguerra si è specializzata nella costruzione di ponti d'acciaio. Tuttavia ha raggiunto un rapido sviluppo produttivo solamente dopo la seconda guerra mondiale.

La superficie dello stabilimento, che misurava in un primo tempo 2580 mq, occupa attualmente oltre 28.000 mq. Per avere una vaga idea delle possibilità produttive della «Metalna» basta considerare il numero degli operai, che raggiunge oggi diverse migliaia di unità impiegate e i più svariati prodotti anche di rilevanti dimensioni destinati alle ferriere ed alle centrali elettriche nazionali ed estere. Il principale oggetto di lavorazione è costituito dai macchinari e dalle gru portuali ed industriali. Su licenza di una fabbrica francese la «Metalna» fornisce attrezzature varie per i cantieri navali.

Una notevole affermazione è stata raggiunta nella costruzione di gru. Dopo la guerra ne sono state prodotte ben 800 unità. Solamente per la ferriera di Nikšić lo stabilimento ne ha costruite 72 con congelatori di trasporto. Altre gru di uso multiplo sono state costruite per le centrali elettriche di Medvede, Vuzenica e Vuhred con portata da 150 a 220 tonnellate. Le termocentrali di

Sostanj, di Kolubar e la fabbrica di viscosa di Loznica sono state attrezzate con grandi gru a ponte ed elevatori, alcuni cantieri navali con delle gru, le idrocentrali con tubi di travaso, le chiuse ed altri lavori. Opera della «Metalna» di Maribor sono pure alcuni complessi dell'industria pesante jugoslava e alcuni importanti attrezzature per l'istituto atomico «Boris Kidrič» a Vinča, ecc.

In cooperazione con alcune fabbriche la «Metalna» ha costruito in Jugoslavia i maggiori ponti del periodo post-bellico. Non molto tempo fa ha conseguito il suo maggior successo, con la costruzione per il cantiere navale di Gdansk (Polonia), della più grande gru d'Europa, della portata di 500 tonnellate a 45 metri d'altezza.

Un fattore importante, a cui tiene molto la «Metalna», è la collaborazione tecnica con la «Litostroj» e le fabbriche dei macchinari di Trbovlje. Questa collaborazione dovrebbe svilupparsi in special modo nel campo della programmazione di sviluppo produttivo nella comune esposizione dei prodotti sul mercato nazionale ed estero e nella distribuzione della produzione delle singole specialità e nella formazione delle maestranze.

Il valore complessivo del materiale esportato dalla «Metalna» si aggira annualmente sui due milioni di dollari. Tra le più importanti ordinazioni estere accenneremo alla richiesta ed all'esportazione dei macchinari per idrocentrali e per le industrie cementifere dell'Etiopia, l'attrezzatura per due forderie e gru per la Germania Orientale; attrezzature per due idrocentrali nel Pakistan; ponti per l'India e varie altre opere per l'Egitto, la Guinea, Siria e Polonia.

R. F. K.

IMPORT
EXPORT

SLOVENIJA-SADJE

Trgovska predstavništva

v Mariboru, Beogradu,

Skopju

Skladišče

v Volčji dragi in Kanalu

Hladilnica v Založu

Ringraziamo i circoli commerciali italiani per la fiducia di cui ci hanno finora onorato e di cui vorranno certamente onorarci anche in futuro

UMAG (Istra)

TEL. 22-22, 22-42, 22-62
TELEPR. 025-33
Telegr. Intercommerce Umag

EXPORT

IMPORT

Intercommerce

Izvoz i uvoz svih proizvoda po robnim listama malograđnog prometa

Izvoz in uvoz vseh proizvodov po blagovnih listah malooobmejnega prometa

Importazioni ed esportazioni di vari prodotti secondo le liste degli accordi sugli scambi di confine

Rikard Benčić

Tvornica pumpi i brodske opreme - Rijeka - Jugoslavija
Fabbrica pompe ed attrezzature per bordo - Rijeka - Jugoslavia

Programma di produzione

NOSTRI PRODOTTI PER L'INDUSTRIA CANTIERISTICA

- Assi portaelica ed eliche
- Rubinetteria — valvole, saracinesche, rubinetti per acqua dolce, acqua marina, olio, combustibile e ammoniacale
- Finestre per bordo
- Tutti i tipi di fusioni in bronzo
- Prodotto nuovo
- Bz — 15, 20, 22 e 25

PER L'INDUSTRIA DEI MOTORI

- Pompe d'iniezione combustibile per motori Diesel da 1 a 12 cilindri
- Parti di ricambio per pompe d'iniezione di propria fabbricazione e di altri tipi di pompe
- Eseguiamo tutte le riparazioni di pompe d'iniezione combustibile

CONTAL

Continental EXPORT

TEHNIČNA TRGOVINA

Centrala: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 11/V.
Telefoni: 23-446 do 23-449
Telex: 03-175
Telegram: CONTAL LJUBLJANA

Predstavništva:

**IZVOZ
UVOZ**

Tehnične trgovine:
LJUBLJANA
Beethovnova 11 (za birotehniko)
LJUBLJANA
Vošnjakova 3 (za blago
široke potrošnje
in opremo za trgovino in gostinstvo
BEOGRAD
Majke Jevrosime 8
MARIBOR
Gregorčičeva 7
CELJE
Miklošičeva (v gradnji)

BEOGRAD,
Majke Jevrosime 8
MARIBOR,
Gregorčičeva 7
SPLIT,
Table 4

«TOPOL»

**Lesna industrija
ILIRSKA BISTRICA**

IZDELUJEMO

VSE

VRSTE

FURNIRJEV,

REZANEGA

LESA,

ZABOJEV

IN

POHISTVENIH

IZDELKOV

JADRAN
IMPORT-EXPORT

SEŽANA

z obratom «MARMOR»
ter samostojnim obratom v KOPRU
in KOBILARNA LIPICA

Izvozno - uvozno
podjetje

**PRIMORJE
EXPORT**

NOVA GORICA
ROŽNA DOLINA 16

Telefon: NOVA GORICA štev. 07 . ŠEMPETER telefon štev. 12

IZVAŽA IN UVAŽA

PO OBMEJNIH SPORAZUMIH

MED ITALJO

IN JUGOSLAVIJO

TER VRŠI

MEDNARODNE PREVOZE

**BRODOKOMERC
RIJEKA**

Centrala: Rijeka zgradba 'Jadran'
Telefon: 221-39, 234-05,
234-09, 234-12
Brzjav: Brodokomerc

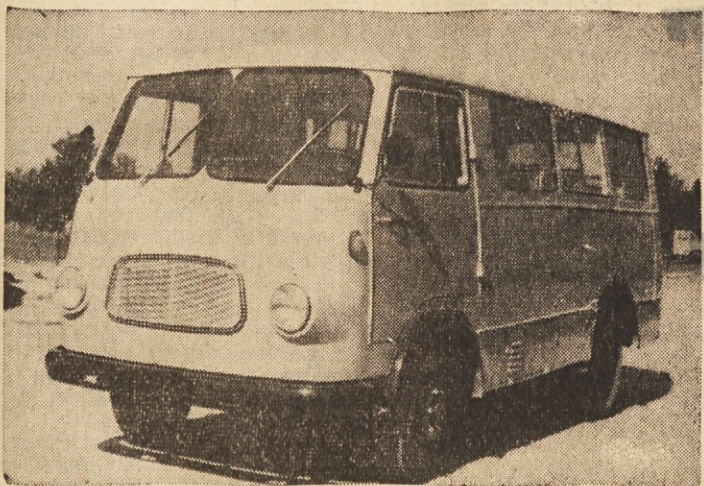
FOREIGN REPRESENTATIONS
SHIPCHANDLERS - EXPORT
CONSIGNMENT STOCKS

SKLADISCA:

ZADAR
SIBENIK
SPLIT
PLOCE
DUBROVNIK
ZELENKA
KOPER
PULA
ROVINJ

Specializirano podjetje za oskrbovanje ladij
in njenih posadk,
kakor tudi potnikov in turistov na ladjah

Oskrbovanje turističnih,
športnih jaht in čolnov
z vsemi nadomestnimi deli domače
in tuje proizvodnje —
vse to po konkurenčnih cenah

Kombi-bus «TAM 2000 CB», 12 sedežev
Diesel motor 55 KS - nov proizvod TAM

PROIZVODNJA DIESEL VOZIL:

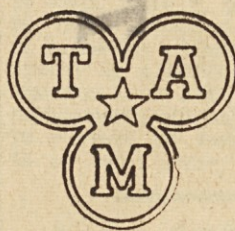
Kamioni »TAM 4500«, 4,5 t.

Avtobusi »A 3000 S in T«, standardni
in turistični, 32 sedežev.

Specialna vozila: prekučniki, kamioni —
hladilniki, gasilska vozila, cisterne
za odvoz fekalij, cisterne za polivanje
ulic, vozila za odvoz smeti.

Kamioni »TAM 2000«, 2 t.

**Tovarna
Avtomobilov
Maribor** in motorjev

REZERVNI DELI ZA VSA VOZILA

Vse informacije daje TAM, prodajalne TAM
ter zastopstva po vseh večjih mestih.

TOVARNA AVTOMOBILOV
IN MOTORJEV MARIBOR

Kamion-hladilnik «TAM 2000 H»
za prevoz lahko kvarljivega blaga

INDUSTRIJA METALNIH POLIZDELKOV

**SLOV. BISTRICA
JUGOSLAVIJA**

Železniška postaja:
SLOVENSKA BISTRICA

Telefon:
MARIBOR 39-13, 32-44
SLOVENSKA BISTRICA 6, 45

Brzjav:
IMPOL - Slovenska Bistrica

**PROIZVODNI PROGRAM
LAHKE KOVINE**

Cisti aluminij od 99 do 99,7 % čistoče

Aluminijske legure Al-Mn, Al-Mg-Si, Al-Mg-Mn,
Al-Mg 2, 3, 5, Al-Cu-Mg-Pb, legure za obdelavo
na avtomatih

Pločevine, trakovi in rondele po DIN

Karoserijski in železniški profili, profili
za arhitekturo, nepolirani,
polirani in sposobni za elokiranje

Cevi, palice okrogle, štirioglate, šesterooglate

Vrvi iz čistega aluminija in jeklene vrvi po
DIN in VDE predpisih

Valjana in vlečena žica

FORMI

KEMIČNA TOVARNA MOSTE

LJUBLJANA - OB ŽELEZNICI, 14

Tel. h. c. 30-351,
komercialni oddelek 30-732
P. p. 589-XI - Ljubljana

proizvaja po svetovno
znani kvaliteti,
v tuzemstvu
pa prodaja
po najnižjih cenah:

- GLINICO
Al₂O₃
- ALUMINIJEV
HIDRAT
Al (OH)₃
- ALUMINIJEV
SULFAT
Al₂ (SO₄)₃ · x H₂O
- KALIJEV
ALUMINIJEV
SULFAT
K-Al-Stipsa - K₂SO₄ ·
· Al₂ (SO₄)₃ · 24 H₂O
- ŽIVOSREBROV
OKSID
HgO

**Zahtevajte
ponudbe
in vzorce
in prepričali
se boste!**

SLOVENIJALES - KOOPERATIVA

IZVOZ IN UVOZ LESA IN LESNIH IZDELKOV

LJUBLJANA - BEETHOVNOVA 11

Izvažamo:

mehek in trd žagan les, gozdne proizvode,
lesno galanterijo, fino in serijsko pohištvo

Telefon: 23-930 do 23-939

Telex: 03-112, 03-138

«SATURNUS»

☐ KOVINSKO
PREDELOVALNA
INDUSTRIJA ☐
☐ EMBALAŽA
☐ AVTOOPREMA
LJUBLJANA

☐ TEL.: 33-666 ☐

PROIZVAJA:

Raznovrstno pločevinasto embalažo za prehrabeno, kemično
in farmacevtsko industrijo iz črne, bele in alu-pločevine.

Artikle široke potrošnje: kuhinjske škatle, pladnje, igrače,
razpršilce itd.

Dele za avtomobile in bicikle: žaromete vseh vrst in sve-
tilke, zgoščevalke, avtomobilska ogledala, žaromete, zvonice
in zgoščevalke za bicikle.

Elektrotoplotne aparate: kuhalnike, peči in radiatorje.

Litografske plošče in elokirane napisne ploščice.

TOVARNA
IZOLACIJSKEGA MATERIALA

«IZOLIRKA»

LJUBLJANA-MOSTE

PROIZVAJAMO:

STRAMIT PLOŠČE,
plošče za gradbeništvo, v debelini 5 cm, širini 1,2 m in v poljudni
dolžini 2 do 3 m.

ZA HIDROIZOLACIJE PROIZVAJAMO:

Bitumenske strešne lepenke, bitumensko juto, pergamin - bitumenski
papir, ibitol - bitumenska raztopina, bitumenske mase za temelje,
strehe, parkete, bitumenske paste - strehe, bitumenski kit, bitu-
menske plastične tesnilne trakove.

ZA ASFALTIRANJE CESTISCE PROIZVAJAMO:

Bitumenske emulzije, cut back - re i bitumen, bitumenske šleme,
bitumenske mase - za fuge betonskih plošč, kamenih kock, tramvaj-
skih tračnic.

ZA ANTIKOROZIJO PROIZVAJAMO:

Ibital lak za nizke in visoke temperature, alubital - aluminijeva bron-
ca, avtopasta, avtobital - bitumenska masa za cevovode.

ZA TERMO-AKUSTIČNE IZOLACIJE PROIZVAJAMO:

Mineralna vlakna, izolacijske vrvi Ø 30 do 70 mm, izolacijske blazine,
filc za pode, styropor - plastična pena.

ZA ELEKTRO-IZOLACIJE:

Izolacijske bergman cevi - svetle, instalacijski pribor - pipice in
uvodnice, bitumenske kabelske mase za v zemljo in nad zemljo.

NAŠE GESLO JE: DOBRA KVALITETA IN SOLIDNA CENA - PREPRIČAJTE SE!

Podjetje za izdelavo težke investicijske opreme

IZDELUJE

DVIGALNE IN TRANSPORTNE NAPRAVE
HIDROMECHANSKO OPREMO
VISOKE GRADNJE
MOSTOVE
RAZNO OPREMO ZA INDUSTRIJO IN RUDARSTVO
POLJEDELSKE STROJE

NOVI IZDELKI

STANDARDNI PRISTANISKI ŽERJAV 3 t
GRADBENI ŽERJAVI
LADJEDELNIŠKI ŽERJAVI
ŽERJAVI ZA GRADNJO IN POPRAVILO
ŽELEZNISKIH PROG
ŽIČNICE
LADJSKI POKROVI
HLADILNE NAPRAVE

•METALNA•

TOVARNA KONSTRUKCIJ, STROJNIH NAPRAV,
POLJEDELSKIH STROJEV IN LIVARNA

MARIBOR

LESONIT

TOVARNA

PROIZVAJA:

LESONIT PLOŠČE v kvaliteti extratride, tr-
da I, trda II in poltride v dimenzijah:
mm 2,5 do 5 mm x 5200 x 1700
mm 2,5 do 5 mm x 2600 x 1700
mm 2,5 do 5 mm x 1300 x 1700

LESOMAL PLOŠČE (emajlirane plošče):
mm 4 x 1300 x 1700 gladke, rebraste in kari-
rane, v različnih barvah

LESOMIN PLOŠČE (melaminske plošče):
mm 4 x 1300 x 1700 v nad 40 barvah in imita-
cijah

MELANIT PLOŠČE (domači Ultrapas):
mm 1,2 x 1300 x 1700 v nad 40 barvah in
imitacijah

LESOPAN PLOŠČE

panelke s sredico iz satovja od impregniranega
natron papirja in ploškami od ostalih naših
plošč, po želji. Izdelujejo se v debelinah
16-22 mm, v dimenziji po sporazumu. Služi-
jo za izdelavo pohištva, za pregrade itd.

Gornji artikli so zelo primerni za oblaganje
prostorov in za izdelavo opreme. Posebno v
bankah je oprema iz teh proizvodov zaželena,
ker poživi prostore, je zelo odporna, lahko se
čisti in da prostoru videz elegancije in udobnosti

Ilirska Bistrica

Na političnem obzorju

NAS DENAR JIH SKRBI. «Gospodarstvo» izdaja ob posebnih priložnostih posebne priloge v italijanski. Naši bralci so toliko brihni, da vedo, da so te priloge namenjene italijanski javnosti. Pri gospodarskih listih niso takšne priloge v drugih jezikih, nič posebnega. Tako so v navadi pri velikih italijanskih gospodarskih listih (milanski «24 Oreb» izdaja priloge tudi v nemščini), pri nemških («Hann-deblatt» v italijanski, angleški, španski, itd.), pri angleških («Financial Times») in drugod po svetu. Le Katoliški Glas se je končno po več letih obregel ob našo turistično prilogo v italijanski in se podtaknil nekako: Kaj vse delajo za denar, vidis jih, kako za denar prodajajo svoj jezik in svojo slovensko dušo. Da, gospodje, mi delamo za denar, trdo, zelo trdo delamo za vsakdanji kruh, toda vedno hkrati tudi za pošteno stvar. Če delamo tudi za zblizanje in gospodarsko sodelovanje med sosednima državama, je to v korist našemu ljudstvu; dobri odnosi med Italijo in Jugoslavijo so tudi naši narodnostni skupini v korist. Mi tudi prav nič ne prikrivamo da posebene priloge tudi ustvarjajo širše možnosti za oglaševanje in da je to v prid oglaševalcem in tudi nam. Tega se zavedajo in to delajo tudi drugi listi, in sicer ne samo gospodarski, tudi takšni, ki so denarno bolj podkovani kot mi. Upamo, da smo s tem dovolj pojasnili svoje gladiše. Storiš mi to mirno in spodobno brez vsakršnega podtikovanja, ker ne hodimo radi k sosedu gledat, kaj je gospodinja dala v lonec. Vselej smo bili nasprotni nepotrebnim zdražbi med Slovenci. Če pa bo treba, bomo drugi odgovorili v tonu, ki bo ustrežal napadu.

ODSTOP KOMUNISTIČNEGA OBČINSKEGA SVETOVALCA. Na sestanku tržaških komunističnih občinskih svetovalcev so sprejeli odstop občinskega svetovalca dr. Pogassija. Odstopil je iz osebnih razlogov. Komunistični občinski svetovalci so se dr. Pogassiju zahvalili za prizadevanje delovanje od leta 1949 do danes. Na njegovo mesto pride Marj Grbec, ki je za njim prejel največ glasov. Za načelnika skupine komunističnih svetovalcev v občinskem svetu so izbrali Klavdija Tonela, v izvršnem odboru bosta tudi Calabria in Gombac.

KDO BO GLASOVAL ZA TRŽAŠKI PRORACUN. Tržaškemu občinskemu pa tudi pokrajinskemu svetu, sta bila predložena proračuna za l. 1962/63. Proračuna sta važna z upravnega vidika za obe tržaški upravni enotavi; v teh ne razpolabljajo stranke kršćanskih demokratov, republikancev in socialnih demokratov z absolutno večino. V občinskem svetu bo občinski odbor lahko računal na podporo nekaterih «nevezanih» svetovalcev, kakor katoliškega Slovnca Simčiča in independentista Tolloya, medtem ko ne bo v pokrajinskem svetu mogoče zadržati drugih glasov. Niti v občinskem svetu ne bo mogoče z glasovi teh dveh občinskih svetnikov doseči absolutne večine (31 glasov) za izglasovanje proračuna. Tako se postavlja po vsemem konkretno vprašanje sodelovanja s socialisti ali z liberalci. V krogih tržaških kršćanskih demokratov so mnogi, da bi se dali pridobiti za izglasovanje obeh proračunov glasovi nepolitičnih svetovalcev s tega, da bi naglasili, da gre za povsem pravno zadevo. Če bi pa razpravo postavili na politično osnovno, se bo povsem konkretno postavilo vprašanje sodelovanja s socialisti ali z liberalci, ali pa upravljanja pod komisarjem («Treven»).

ZA PROSTO CONO. Senator V. Vidali in več drugih senatorjev je senatu predložilo zakonski osnutek za ustanovitev popolne proste cone na Tržaškem ozemlju. Besedilo zakonskega osnuteka je isto, kakor ga je vseboval osnutek poslance V. Vidali, predložen poslanski zbornici v prejšnji zakonodajni dobi.

Previsoke pristaniške tarife. V zadnjem času je uprava Javnih skladišč v Trstu povišala pristaniške tarife za 20 do 50 odstotkov. Izvršni odbor avtonomne tržaške zveze komunistične stranke je na svoji seji ugotovil, da predstavlja ta sklep hud udarec za promet v tržaškem pristanišču, ki se je v zadnjem času že tako skrčil. Prva posledica tega ukrepa je sklep osmih velikih tržaških trgov, ki se bavijo z mednarodno lesno trgovino, da bodo svojo dejavnost preselile na Reko in na Koper. Ta dejstva zopet potrjujejo, da je položaj tržaškega pristanišča nevarno ogrožen in da mora vlada — nadaljuje bilten avtonomne zveze komunistične stranke «Notizie triestine» — nujno sprejeti zahteve, ki jih je postavila komunistična stranka: Država mora več finančno prispevati za tržaška Javna skladišča; upravo železniških prog v samsnem pristanišču naj prevzame uprava državnih železnic, kakor v drugih italijanskih pristaniščih; odpraviti je treba prednosti, ki jih je Evropski skupno tržišče odobrilo. Hamurupno Bremenu, medtem ko se italijanska vlada ne pobrigala, da bi bila podobne prednosti priznane Trstu. Treba je skleniti tarifne in železniške sporazume z državami, ki so stari klijenti tržaškega pristanišča ter bo, prometno povezati Trst z celotnim z ustreznimi programi in železničarji. Treba je tudi začeti z gradnjo pomola VII.

kultura in življenje

I. festival slovenske popevke

Prosvetno društvo Barkovlje je pripravilo za 15. in 16. t.m. prvi festival slovenske domače popevke. Vsa besedila in skladbe so napisali domači avtorji; skratka: vse je bilo ustvarjeno, nastudirano in izvajano z domačimi silami. Zdi se mi nujno, da to prireditelj primerjamo z enakimi manifestacijami v Italiji. Kot avtorji in izvajalci prihajajo tam v postev novi talenti ali profesionalci iz radija, televizije in raznih zabavišč, iz zemljepisno neprimerno širša, ga ozemlja s prav tako neprimerno večjim prebivalstvom. Zato so tudi možnosti strožje selekcije neprimerno večje. Pri nas smo pa imeli festival, ki je zajel svoje avtorje in izvajalce na malem Tržaškem ozemlju. In še to le v njegovem slovenskem delu. Ako upoštevamo ta razmerja, potem moramo reči, da je bil uspeh tega festivala ne velik, temveč velikanski. In da je potrdil mnenje nekaterih, ne preveč številnih, da bi mogla naša manjšina ustvariti mnogo, mnogo več. Pogosto mi je bilo že dokazano, da ji sposobnih ljudi ne manjka. Da jih ima odstotno celo mnogo več kakor marsikatera druga skupnost. In da so, zaradi posebnih razmer, v katerih živimo, obsojeni, da oplajajo nam mesto svoje druge kulture. In to ne samo na področju lahke glasbe!

Na festivalu smo slišali 23 novih popevk, od katerih se nekatere po vsebini naslanjajo na domače motive in okolje. Naravno, da niso mogle biti vse take, da bi jih mogli sprejeti med popevke. Samo so jih napisali večina začetniki. Če je en del tega dober, lahko rečemo, da je festival popolnoma dosegel svoj namen. Tudi je tvegano podajati kake absolutne ocene o izvajalcih, ako upoštevamo, da je bil prav lahko zgodilo, da je imel boljši pevec v izvedbi manj posrečeno pesem in obratno. Edino merilo, ki nam ostane, je le zunanji uspeh. In končno imamo opravka le z zabavno glasbo!

Kot posrečene kombinacije bi omenil Mirando Čaharijo z «Našo burjo» in «Papagaj Rory»; Marto Verk s «Pismom spominov» in «Hrepenenju»; Marjuko Oficio s «Marju-cha-cha-cha». Nora Jankovič je posebno uspešno predstavila «Disonanco», ki je tudi glasbeno ena najboljših na sporedu. Prav tako je dobr pogodila stil Anka Sugan s «Spominom».

Moški pevci so imeli manj sreče. Niso pokazali tiste razigranosti, ki je za tako vrsto glasbe nujno potrebna; celo bolj potrebna od glasovne izobrazbe. O tem nas je prepričala tudi Ljubica Berce, ki jo poznamo kot odlično sopranistko, ki se je na lotila te muzike s preveč, recimo, klasičnimi prijemli in seveda ni dosegla tistega stila in prepričljivosti, ki bi jih lahko v drugem okolju. V isto kategorijo spada tudi Ivan Sancer, ki je posebno «večen» podal tako doživeto, oblikovno in interpretativno doganjo, da bi lahko dostopno stal na programu resne, komorne pesmi.

Orkester je bil, ako upoštevamo, da je to bil prvi nastop, kar dobro izbran. Pihala so vsakega prednjačila pred ritmično skupino. Aranžirani dobri, vendar, ki si želeli več razlik med eno ali drugo pesmijo. Vse preveč na en sam način. Ne vem ali zaradi mikrofona ali po krivdi orkestra ali aranžmana je orkester prebogosto čisto pokril pevec, da so večkrat v zvočnem morju kar utonili. Vsi trije dirigenti so bili pri svojem postu učinkoviti in dobro obvladovali tako orkester kot pevec.

Večer sta prijetno poživljala napovedovalca Kobal in Martiuzzi. Scena arh. Jagodica prav posrečena in s precejšnjo noto originalnosti.

Pri nas se rado zgodi, da se

nekaj pripravi in da smo s tem vsi zadovoljni ter si vsi želimo, da bi ostalo. Upravičeno se hojimo, da lahko tudi ta pobuda ostane le eno rečna mušica. Zato izražam željo, da bi od raznih pobud, ki jih tudi do sedaj ni manjkalo, ostalo tudi nekaj trajnega. Da bi končno začeli misliti na redno delovanje in se ne omejevali le na improvizacije. V tem pogledu se deloma tudi strinjam z nekaterimi pripombami, ki so omejevale izvedbo hitnega programa, ki ga je izdalo barkovljansko prosvetno društvo.

DVAJSET LET «SVOBODNE DALMACIJE»

V Splitu so svečano proslavili 20-letnico ustanovitve dnevnika «Slobodna Dalmacija», ki je prišla izhajati 17. junija 1943 kot glasilo osvobodilne fronte Dalmacije. List je izhajal tajno na Mosorju. Slovensost je prisotvoda vodil podpredsednik Hrvatskega sabora Nikola Sekulić.

Slovenski klub zaključil sezono

Pretekli terek je Slovenski Klub v Trstu s prireditvijo v Gregorčević dvorani zaključil sezono. Predsednik dr. Hlavaty je podal kratko poročilo o uspešnem delovanju kluba. Član Slovenskega gledališča Stane Raztresen je ob tej priložnosti recitiral več pesnitev naših znanih umetnikov. Nato je Vrabčev zbor zapel nekaj skladb, ki jih je občinstvo pozdravilo z navdušenjem. Prihodnja sezona se začne dne 1. oktobra.

Slovensko gledališče v Trstu

Uod tuorka, 25. junja du nedelje, 30. junja buo na štadionu uod 1. maja na Vrjetski cesti 7, ana velika predstava p'd milen n'b'n, ke se klite

«LAZ'R S P'D KLANCA»

kamjedia u dvjeh taljih, juo je spisou Marin Držić, u'bu novu juo je duht'r Vojmil Rabadan na Primorsko peju juo je pienjesou Samo.

KRONIKA

RAZSTAVA SLIK NA SLOVENSKEM UCITELJSKUCU

V prostorih slovenskega učiteljskega v Trstu (pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio, 4) so 17. t.m. odprli razstavo slik in risb dijakov tega učnega zavoda. Razstava je odprta vsak dan od 8. do 13. ure, in sicer do 23. junija. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za napredek naših šol, zlasti tu di štarsi diakov.

STROKOVNA SOLA NA OPĆINAH VABI

Na industrijski strokovni šoli na Općinah bo razstava ročnih d.l in gospodinjstskih izdelkov v nedeljo in ponedeljek, 23. in 24. junija od 9. do 13. in od 15. do 20. ure. Ob tej priliki bo v nedeljo, 23. junija ob 17. uri tudi ponovitev zaključne solske prireditve v Prosvetnem domu na Općinah. Vabljeni!

POSLOVANJE POKRAJINSKE BLAGAJNE ZA ZAVAROVANJE TRGOVCEV. Vodstvo pokrajinske bolniške blagajne za trgovce sporoča, da so njeni prostori v poletni sezoni odprti samo od 8.30 do 12. ure. Iz tega sledi, da blagajna ne posluje več ob ponedeljkih in ob petkih popoldne.

DELAVKE DEMONSTRIRAJE PO GORICI. Delavke tekstilne tovarne v Podgori so v torek »pustile tovarno ter odšle v Gorico, kjer so demonstrirale po Korzu. Bilo jih je okoli 500. Nosile so napise, s katerih se je dalo razbrati, da zahtevajo

junija; «Vojvodina» 25. junija.

Proga Jadransko morje — Zdržene države Amerike: «Trebnje» 25. junija.

Proga Jadransko morje — Zaliu ZDA: «Drvar» 10/15. junija.

Proga Jadransko morje — Ciper — Izrael: «Platak» 27. junija.

ZAPOSTAVLJANJE JADRANA

Na zborovanju rotarijancev v Genovi so razpravljali tudi o prometnih zvezah na področju benič. Poleg ministra Corbellinija in drugih izvedencev je spregovoril tudi predsednik Združenja tržaških industrijev dr. Dario Doria. Po kratkem orisu neugodnega položaja, v katerem se nahaja pomorski promet na Jadranu, je poudaril, da je jadranska obala močno zapostavljena pred zahodno obalo Apeninskega polotoka; krivdo za to nosi zlasti pomanjkljiva in neprimerna razdelitev pomorskih prog. Za Dorio so še drugi strokovnjaki naglasili, da je na celotnem področju treh Benič prometna povezava na suhem na vodi in v zraku zelo pomanjkljiva.

Združitev Dijaskih Matic

«Ne gre samo za formalno združitve, ampak za politični akt, ki ima svoj začetek v združenjih Slovenske prosvetne zveze, Slovenske kulturno-gospodarske zveze in drugih organizacij», je dejal predstavnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Mirko Kosmina na obćnem zboru tržaške in goriške Dijaske Matic v Gorici. Na tem zborovanju so namreč sklenili, da se Matici združita. Po približno 16-letnem samostojnem delovanju sta se ti dve ustanovi zopet spojili. Enotna Dijaska Matica bo s podvojeno, mi moćmi nadalje podpirala potrebne dijake, da bi lahko uspešno dokončali študije. Največje težave so zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Ob tej priložnosti bodi omenjeno, da sta obe Matici že večkrat poslali za podporo iz državne blagajne, a sta vedno naleteli na gluha ušesa. Iz zagate jima je vselej pomagal širši krog organizacij in posameznikov z večjimi ali manjšimi denarnimi prispevki. Matici vzdržujeta dva domača za slovenske srednješolce in sicer v Trstu in Gorici ter podpirata tudi visokošolce z brezposelnimi posojili, ki jih ti vraćajo, ko dovršijo studij.

Slovenske knjige so bile dotiskane

Fanfanijeva vlada je pred parlamentom prodrla s predlogom, naj otroci na osnovnih šolah prejmejo knjige zastoj, da bi tako pospešili delo proti nepisarnosti. Otroci na Tržaškem so že prejeli brezplačno slovensko in italijansko berilo, ne pa novin pomojnih knjig za III, IV in V razred. Tako je pomojni ućbenik za V. razred že v prodaji, a otroci ga niso prejeli brezplaćno; tudi obe drugi pomojni knjigi za II in IV razred sta bili že dotiskani, a otroci še vedno čakajo nanje.

Sindikata slovenske šole v Trstu je s posebno vlogo na ravnanještvo za javno vzgojo pri generalnem vladnem komisariatu opozoril na to nedoslednost. Ravnanještvo je obljubilo, da bodo slovenski otroci v začetku prihodnjega leta prejeli vse nove ućbenike brezplaćno. Ostalo je odprto vprašanje, zakaj se je izroćitev knjig tako zvelela.

Sadje in zelenjava na tržaškem trgu

Zaradi obilnega dežja imamo na tržaškem zelenjavnem trgu na razpolago mnogo vsakovrstne zelenjave. Ta prihaja na trg izklućno iz tržaške okolice in iz Gorice (sparglji). Cene so ugodne, pać po kakovosti blaga.

Navajamo cene za kg prodaje na debelo (v oklepaju prodaja na drobno): Sparglji 200—450 (380—500), rdeća pesa 20—60 (40—110), karćoli 30—35 (35—45), zelje 30—60 (60—120), ćebula 24—65 (48—100), svež fićol 30—130 (60—240), fićol 80—120 (120—200), solata 40—250 (80—360), krompir 20—80 (48—96), grah 50—150 (90—220), paradićniki 40—130 (68—220), zeleni radić 50—500 (90—800), špićnaca 70—120 (120—180), bućice 100 (160), pomaranće 160—280 (320—380), marelice 120—280 (240—460), limone 200—270 (280—360), ćešnje 50—370 (90—480), debele jagode 300—320 (540—660), jabolka 35—160 (70 do 240), hruške 120—160 (240—520), breskve 50—240 (98—360) lir za kg.

VEĆ SLADKORJA IZ TUJINE
Ministrstvo za trgovino s tujiu je izjemno dovolilo za čas med 14. junijem in 31. julijem dokonćen ali začasen uvoz sladkorja iz katerekoli države brez kolićinske omejitve. (Cena sladkorja na mednarodnih borzah nazaduje).

Hotel POŠTA
Trg Oberdan 1 (v centru mesta) • Tel. 24-157 • Vse udobnosti, mrzla in topla tekoća voda, centralna kurjava, telefon v sobah Cene od 750 lir dalje.

Gestisce i servizi merci e passeggeri sulle linee:

ADRIATICO — NORD EUROPA (servizio celere ed espresso) partenze da Rijeka ogni 7 giorni
ADRIATICO — NORD AMERICA (North of Hatteras) partenze ogni 10 giorni
ADRIATICO — SUD AMERICA (La Plata) partenze ogni 30 giorni
ADRIATICO — LEVANTE partenze ogni 7 giorni
ADRIATICO — IRAN — IRAQ partenze ogni 30 giorni
ADRIATICO — INDIA — PAKISTAN — BURMA partenze ogni 30 giorni
ADRIATICO — ESTREMO ORIENTE partenze ogni 30 giorni
ADRIATICO — GOLFO MESSICO partenze ogni 20 giorni
con 52 moderne e rapide navi, 530 cuccette e 350.000 B.R.T.

La «JUGOLINIJA» accetta il trasporto di merci anche in porti fuori delle linee regular

TRASPORTATE LE MERCI E VIAGGIATE CON LA «JUGOLINIJA» - RIJEKA

Na merje in v planine!

BLED vas vabi

Jezero z otokom, blejski grad, izleti v prelepo okolico, prireditve, žiřnica na Stražo, poletni in zimski šport, lov, ribolov.

• Prometne zveze ugodne •

Grand Hotel Toplice-Bled

Prvovrsten hotel odprt razen od 15. 10. do 15. 12. skozi vse leto. Moderno opremljene sobe s kopalkarnami in balkoni. Termalni kopališće s stalno temperaturo 23 stop. C. Izleti s kočijami, alpski vodniki, vsakovrstne zabave in razvedrila. Prvovrstna domaća in mednarodna kuhinja, odlična vina.

HOTEL «ADRIA» ANKARAN

vam nudi
sonce in morje, udobno bivanje v weekend hišicah, okusne jedi, priznana vina in mnogo zabave!

PARK HOTEL - Nova Gorica

Moderno urejen hotel z vsem komfortom. Restavracija in kavarna — Prijeten vtis z glasbo in plesom vsak večer razen ob ponedeljkih — Prvovrstna domaća in mednarodna kuhinja — Odlična domaća in štajerska vina

Na svidenje v Bohinju!

Kopanje, veslanje, ribolov v jezeru in reki, lov na game, bivanje v mirnih hotelih, folklorne prireditve, izleti k slapu Savice, na Komno, Pokljuko, Bled in na Triglav - vse to vam nudi Bohinj.

INFORMACIJE:
Turistićno društvo v Bohinju

«TAP»

poslovnega združenja gostinskih in turistićnih podjetij okraja Koper, priporoća svoje AGENCIJE in MENJALNICE v Kopru, Sežani, Kozini, Skoflji, Hrvatinih, Izoli, Portorožu, Piranu in HOTELE na Primorskem

«TAP»

poslovnega združenja gostinskih in turistićnih podjetij okraja Koper, priporoća svoje AGENCIJE in MENJALNICE v Kopru, Sežani, Kozini, Skoflji, Hrvatinih, Izoli, Portorožu, Piranu in HOTELE na Primorskem

«TAP»

poslovnega združenja gostinskih in turistićnih podjetij okraja Koper, priporoća svoje AGENCIJE in MENJALNICE v Kopru, Sežani, Kozini, Skoflji, Hrvatinih, Izoli, Portorožu, Piranu in HOTELE na Primorskem

«TAP»

poslovnega združenja gostinskih in turistićnih podjetij okraja Koper, priporoća svoje AGENCIJE in MENJALNICE v Kopru, Sežani, Kozini, Skoflji, Hrvatinih, Izoli, Portorožu, Piranu in HOTELE na Primorskem

«TAP»

poslovnega združenja gostinskih in turistićnih podjetij okraja Koper, priporoća svoje AGENCIJE in MENJALNICE v Kopru, Sežani, Kozini, Skoflji, Hrvatinih, Izoli, Portorožu, Piranu in HOTELE na Primorskem

IMPORT EXPORT «TECHNA» TRST
Via Carlo Ghega, 2 - Tel. 35-907
TELEGR.: «TECHNALUIN»
RONKE (GORICA)
DREVORED SERENISSIMA

Jadrolinija

RIJEKA - Jugoslavija

Nove in udobne ladje «Jadrolinije» (opremljene s pripravami za umetno hlajenje) m/l «Orebić» in m/l «Opatija» odplujejo iz Trsta vsaki terek in pristajajo v vseh najvažnejših mešnih jugoslovenske obale ter nadaljujejo za Brindisi, Paliras, itej in Pirej. Potovanje traja 14 dni. Parnik «Lastovo» odpluje iz Trsta vsakih 14 dni in pristaja v že navedenih lukah ter v Heraklionu na Kretu. Cene prevoza so konkurenćne usluge na krovu prvovrstne. Za informacije se obrnite na agencijo V. Bortoluzzi, Piazza Duca degli Abruzzi, 1 Trst ali direktno na Jadrolinijo-Rijeka

JUGOLINIJA

Gestisce i servizi merci e passeggeri sulle linee:

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

VZDRUJE Z MODERNIMI TOVOHNO-POTNISKIMI LADJAMI
REDNO PROGO JADRAN — JUŽNA AMERIKA — VIA ZAHODNA AFRIKA

(Rijeka • Split • Neapelj • Genova • Marseille • Casablanca • Dakar • Conakry • Tacoradi • Tema, Rio de Janeiro • Santos • Montevideo • Buenos Aires) kakor tudi REDNO LINJO OKOLI SVETA (iz Jadrana v Indijo, Indonezijo, Japonsko ZDA • Zahodna afriška obala, sredozemske luke)

IN NUDI
ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovarnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti. Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «SPLOŠNA PLOVBA», PIRAN, Zupanićeva ulica 24, telegrami: Plovba Piran, telexi: 035-22, 035-23, telefon: 72-170 do 72-177 in na naše AGENTE PO VSEM SVETU

HOTEL «KRIM» BLED

se priporoća svojim cenjenim gostom za obisk v hotelu in na blejskem gradu. Izvrstna kuhinja. Prvovrstna postrežba. Pred in po sezoni znaten popust!

ŠPORTHOTEL «POKLJUKA» (BLED 1250 m)

Moderno urejen hotel s tekoćo toplu in hladno palnicami in balkoni. Termalni kopališće s stalno temperaturo 23 stop. C. Izleti s kočijami, alpski vodniki, vsakovrstne zabave in razvedrila. Prvovrstna domaća in mednarodna kuhinja, odlična vina.

Hotel TRIGLAV - KOPER

vam nudi domaće in tujo prvovrstno kuhinjo komfortne sobe, noćni bar s programom ter priporoća svoje obrate: hotel ZUSTERNO z olimpijskim bazenom in restavracijo RIZANA z ribjimi specialitetami — postri, raki.

IZKORISTITE NIZKE predsezonske cene v gostinskih podjetjih

GORIŠKEGA OKRAJA

- Cene pensiona 900—1980 dinarjev
- Vse informacije dobite pri Turistićnih društvih v Boveu, Kobaridu, Mostu na Soći, Idriji, Kalu, Ajdovšćini, Vipavi in pa pri
- GORISKI TURISTIĆNI ZVEZI V NOVI GORICI

«POD VOGLOM» BOHINJ vas vabi!

Pred in po sezoni 30 % znižane cene!

«POD VOGLOM» BOHINJ

Oba hotela se nahajata ob jezeru z razgledom na Julijske Alpe. 100 postelj • mrzla in vroća tekoća voda • kopalnice • terase • izleti v okolico • ribolov v reki in jezeru. Železniška postaja Bohinjska Bistrica.

BOHINJ

Hotel «JEZERO»

BOHINJ

Hotel «JEZERO»

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

V pričakovanju prvih vzorcev letošnjega pridelka se kupčije s pšenico razvijajo ugodno. Čvrste so cene neoluščnemu in oluščnemu rižu. Domače zaloge rži, ječmena in ovsu so pošle, prodajajo se samo uvožene vrste. Na trgu s sadjem dela precejšnjo konkurenco domačemu sadju uvoženemu, to se posebno pozna pri jabolkah na Južnem Tirolskem. Prodaja zelenjave je zelo ugodna, cene so nizke. Kupčije s perutnino so živahne, minirneje pa so kupčije z jajci. Trg z govejo živino se je okrepil, medtem ko so prašiči izgubili nekaj točk pri ceni. Višajo se cene masti in sira. Na trgu z vinom je nastalo precej sprememb. Prekupčevalci so postali opretni v ponujanju vina, kajti toča je uničila v precejšnjih predelih Italije dober del pridelka. Kupčije z oljem so zmerno, posebno z oljčnim oljem.

KAVA. TRST. Navajamo cene za kg ocarinjenega kave. *Brazilska kava*: Arabica 13 1290, Viktorija 15 1519, Srednjameriška kava: Ekvador extra superior 1210, Haiti naravna XXX 1225, S. Salvador naravna 1380, Arabica in afriška kava: Gima 1210, Moka Hodeidat št. 1 1260, Indonezijska in malajska kava: AP/1 1090, AP special 1120, Rob EK/1 3-5 odsto 1090, Rob EK/1 special 1110, Rob EK/3 10-12 odsto 1070, Slono-koščena obala 1120 lir za kg.

LES. TRST. Navajamo cene za avstrijski rezani les, dostavljeni na mejo, neocarinjani. *Smrekovi les*: I-II širok 33-35.000, 0-III širok 29.000, 0-IV širok 28.000, III 27.000, IV 21.000, les krajš mer od 2 do 350 17-19.500, tramovi po običaji Trsta 14.500-15.500; *Macesnov les*: I-II 35.500-40.500, I-III 28-29.500, III 20.000; *Borovi les*: I-II 31-33.000, I-III 25-26.000, III 18-20.000 lir kub. meter.

ZELENJAVNA IN SADJE. MILAN. Marelice extra 350-500, I. 220-350, rumene pomaranče 190-240, rdeče 220-280, gozdne jagode 1400-2000, jabolka vrtna jagode 200-450, jabolka delična 70-120, renette extra 100-200, I. 70-90, hruške 160-240, nespele extra 100 do 300, češnje 30-140, limone 200-280; *šparglji* 100-200, pesa 40-110, korenje krajnjega pridelka 40-100, od drugega 60 do 100, zelje 80-120, čebula 20 do 50, nova čebula 25-40, dišeča zeliska (netto) 200-300, rdeča pesa 40-70, sveži fižol 150-300, droben fižol 200-400, boby 80-220, gobe (netto) 800-1500, cikorijska 80-150, solata 20 do 70, krompir Bintje uvožen 38-52, nov krompir 38-52, grah 110-140, peteršilj 40-100, paprika 400-700, domača zelena 60-150, od drugega 100-125, spinaca 80-150, paradižniki 20-160, bučice 40-100 lir za kg.

PERUTNINA IN JAJCA. MILAN. Živi domači piščanci I. 1000-1250 lir za kg, zaklani domači piščanci 1000-1300, živi piščanci I. 350-380, zaklani piščanci I. 480-500, zaklani uvoženi piščanci 450-550, žive kokoši I. 550-560, zaklane kokoši 600-700, žive domače kokoši 700-800, zaklane domače kokoši 1000-1100, uvožene kokoši zmznjene 450-550, zaklane pegatke 1200-1450, uvožene zmznjene pegatke 800-900, zaklani golobi 1300-1500, uvožene zmznjene pure 450-600, uvoženi zmznjeni purani 550 do 650, zaklane domače gosi 650-800, uvožene zmznjene gosi 400-420, žive domači zajci 600-650, domači zaklani zajci s kožo 780-830, brez kože 850-950 lir za kg. Sveža domača jajca I. 26-17 lir za jajce, II. 25-26, ožigosana uvožena jajca iz Poljske 20-21, madžarska jajca 21-22 lir za jajce.

ZIVINA ZA REJO. IN KLAJNA ZIVINA. MANTOVA. Cene veljajo za kg žive teže. Goveja živina: voli I. 300-320, II. 240-260, krave I. 260-280, II. 180-220, junči I. 310-330, II. 290-310, bik I. 330-360, II. 310-340, teleta 50-70 kg težka 450-500, 70-90 kg težka 500-530, čez 90 kg 530-580; goveja živina za rejo in vprego: nedostavljena teleta 50-70 kg 550-650, 70-100 kg 530-630, junči 85-90.000 lir glava, voli za vprego 300-320 lir kg, krave mlekarice ali breje krave 170

VALUTE V MILANU	
Amer. dolar	620,25 620,75
Kanad. dolar	574,— 573,—
Nem. marka	157,70 156,—
Francoski fr.	126,65 126,70
Svicaški fr.	143,65 143,70
Avstrijski šil.	24,— 24,05
Funt št. pap.	1738,— 1740,—
Funt št. zlat	6300,— 6350,—
Napoleon	5750,— 5700,—
Zlato (gram)	712,— 714,—
Dinar (100) — Trst	
Dobro 79-81	debeli 74-76
BANKOVCI V CURIHU	
19.6.1963	
ZDA (1 dolar)	4,29
Anglija (1 funt št.)	12,90
Francija (100 fr.)	87,—
Italija (100 lir)	0,891
Avstrija (100 šil.)	16,50
SSR (100 kr.)	12,50
Nemčija (100 DM)	107,50
Belgija (100 fr.)	8,50
Švedska (100 kr.)	82,50
Nizozemska (100 gold.)	119,00
Španija (100 pezeta)	2,50
Argentina (100 pezov)	2,50
Egipt (1 eg. funt)	6,20
Jugoslavija (100 din)	0,53
Avstralija (1 av. funt)	9,50

do 210.000 lir glava, navadne krave 130-160.000; prašiči: nedostavljani prašiči 18-25 kg težki 740, suhi prašiči 23-40 kg težki 620 40-60 kg 50-60 kg 450, debeli prašiči 125-145 kg 365 145-160 kg 370, 160-180 kg 376, čez 180 kg težki 376 lir za kg.

KRMA. MANTOVA. Pšenična slama 850-900, detelja 300-350, seno majskega reza 1600-1800, sestavljena krma za krave mlekarice 5500-5700, krma za svinje in suhe prašiče 5800-6000, koruzne krme pogče 4900-5000, pogče iz pšma 5400-5600, koncentrirana krma za govejo živino 6100-6300, za prašiče 8800-9000 lir za stot.

MILAN. Rdeče piemontsko vino 10-11 stop. 585-625 lir za stop/stot, barbara superior 13-14 stop. 725-775, Oltrepo pavese 10-11 stop. 580-620, mantovansko rdeče vino 10-11 stop. 490-520, Valpolicella Bardolino 10,5-11,5 stop. 610-680, Soave belo 11 stop. 570-590, Raboso 10-11 s. 520-570, Merlot 11-12 stop. 630-660, Reggiano 10-11 stop. 520-550, modensko vino 10-11 stop. 520-590, belo vino iz Romagna 10-11 stop. 525-545, rdeče 10-11 stop. 525-545, klasični toskanski Chianti 12-13 stop. 410-450, toskanska steklenica, navadna toskanska vina 10,5 do 11,5 stop. 570-700, Aretino belo 10,5-11,5 stop. 550-670, rdeče iz Mark 10,5-11,5 stop. 530-560, rdeče 10,5-11,5 stop. 530-560, Barletano extra 14-15 stop. 520 do 550, navadno 13-14 stop. 500 do 525, Sansevero belo 11,5-12,5 stop. 540-560, belo vino iz Sardinije 12,5-13,5 stop. 530-540, rdeče 13,5-14,5 stop. 530-550 lir za stop/stot.

KONSERVIRANA ŽIVILA. PIACENZA. Cene veljajo od proizvajalca do grosista. Dvarkrat koncentrirana paradižnikova mezza v skatlah po 10 kg 155-165, po 5 kg 160-170, po 1 kg 175-185, po 2 kg 185-195, v tubah po 100 g 49-51 lir tuba, trikrat koncentrirana paradižnikova mezza v skatlah po 10 kg 165-175, po 5 170-180, po 1 kg 185-195, po 1/2 kg 195-205, v tubah po 200 g 53-55 lir tuba, oljupljeni paradižniki v skatlah po 300 g 320-330 lir skatla, v skatlah po 1200 g 120-130, po 300 g 40-42 lir skatla.

OLJE. MILAN. Cene veljajo za stot, fco Milan, trošarina in prometni davek nevrčunana. Oljčna semena: suhe tropine 2050-2100, koruza 4700-4800, riž 3900-4000; olje iz surovih semen: iz zemeljskih lesnikov 31500-31700, iz sončnic 31200-31400, iz koruze 28400-28600, iz tropin 26300-26500, navadno olje iz kokosa 20500-21000, laneno olje za industrijsko porabo 21400 do 21600, olje iz soje 27-27.200, lir za stot.

MEDNARODNA TRŽIŠČA	
CHICAGO	27.5.63 4.6.63 19.6.63
Pšenica (stot. dol. za 60 funtov)	185 1/8 185 1/8 185 5/8
Koruzna (stot. dol. za 56 funtov)	120 3/4 123 3/8 126—
NEW YORK	
Baker (stot. dol. za funt)	31— 31— 31—
Cin (stot. dol. za funt)	117.50 118.37 117.75
Svinec (stot. dol. za funt)	10.50 10.50 10.75
Cink (stot. dol. za funt)	12.50 12.50 12.25
Aluminij (stot. dol. za funt)	22.50 22.50 22.50
Nikelj (stot. dol. za funt)	79— 79— 79—
Zivo srebro (dol. za steklenico)	183— 183— 183—
Bombaž (stot. dol. za funt)	35.95 35.95 35.70
Kava «Santos 4» (stot. dol. za funt)	33— 33— 33—
LONDON	
Baker (funt šter. za d. tonu)	234 1/4 234 1/4 234 1/4
Cin (funt šter. za d. tonu)	907— 910 1/2 904—
Cink (funt šter. za d. tonu)	77— 75 1/4 76 5/8
Svinec (funt šter. za d. tonu)	63 3/4 65— 65 3/8
SANTOS	
Kava «Santos D» (kruzeirov za 10 kg)	1258.— 1346.— 1326.—

Na mednarodnih trgih so v preteklem tednu zabeležili padec cene cinka, cina, kavčuka, volni, sladkoru in kakavu, medtem ko se je dvignila cena bombaža, žita in koruze.

KOVINE. Baker je v Londonu ohranil ceno prejšnjega tedna. Proizvodnja v glavnih rudnikih Cile je v maju znašala 40.730 ton (približno 10 odstotno manj kakor v maju lani). Cin je na londonskem trgu nekoliko navedoval. Izvoz kitajskega cina v zahodnoevropske države se je v prvem tromesečju letos povečal in dosegel 1600 ton. TECAJI (14. junija; v oklepaju so označeni tečaj prejšnjega tedna): LONDON (funt Sterling za 1 tonu 1016 kg) baker proti takojšnji izročitvi je ohranil ceno 238 1/4; cin proti takojšnji izročitvi 913 (923); svinec 65 1/8 (64 7/8); cink 75 7/8 (76 3/4). NEW YORK (stotinka dolarja za funt): baker v I. terminu 29.85 (29.75); svinec New York 10.60 (10.50); cink Saint Louis neizpremenjen pri 11.50; aluminij v ingotih pri 22.50; antimon Laredo (dolar za tonu) pri 32.50; lito železo pri 63.33 in Buffalo pri 63.50.

KAVČUK. Cena kavčuka je na vseh tržiščih padla. Izvoz malajskega gumija je v prvih petih mesecih letos dosegel 515.281 ton, kar predstavlja 7 odstotno napredek v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta. Prodaja presežkov se kljub temu nadaljuje. TECAJI London (dolar za funt): vrsta R.S.S. proti takojšnji izročitvi 21 13/16 — 21 15/16 (21 7/8 — 21 15/16); vrsti fumé in očetel proti takojšnji izročitvi 22 5/16 — 22 7/16 (23 3/8 — 22 1/2). Singapur (dolar za funt): 73 7/8 —

cinusovo olje za industrijsko porabo 32-33.000; semensko jedilno olje iz zemeljskih lesnikov 35.35.200, iz sončnic 34.500 do 34.700, iz soje 31.300-31.500; semensko olje I. 31.700-31.900; oljčno olje: «lampante» 61.500-62.000, retificirano 68.68.500 lir za stot.

ZITARICE. MILAN. Cene veljajo za stot, fco Milan, za takojšnjo izročitev in plačilo, embalaža, trošarina in prometni davek nevrčunani. Mehka domača pšenica 7450-7550, dobra merkantile 7450-7400, merkantile 7250-7300, trda domača pšenica, dobra merkantile 9600-10.000, uvožena pšenica Manitoba 9200 9300, pšenična moka tipa «00» 9300 do 11.500, tipa «0» 9500-9500, tipa «1» 9800-9000, moka za testenine tipa «0» 9400 9500, uvožena koruza 6100-5200, uvožena rž 6900-7000, uvožen ječmen 4400-4700, uvožen oves 4800-4900, uvoženo proso 4100-4150; neoluščeni riž Arborio 8100-9100, Vialone 8800 do 9500, Carnaroli 4900-9900, Vercelli 7900-8700, R.B. 7700 do 7900, Rizzotto 7000-7200, P. Rossi 7600-7800, Maratelli 7400-7600, Stirpe 136 6900-7200, Ardizzone 6900-7200, Ballonine 6600-7200; oluščeni riž Arborio 16.200-17.000, Vialone 18.800 19.000, Carnaroli 18.400-19.000, Vercelli 15.900 do 16.200, R.B. 12.200-12.500, Rizzotto 11.700-11.900, P. Rossi 12.600 do 13.000, Maratelli 12-12.300, Stirpe 136 11.400-11.600, Ardizzone 11.400-11.600, Ballonine 11 do 11.200 lir za stot.

MUCNI IZDELKI. CREMONA. Maslo iz posnete gale 900 lir za kg, maslo iz smetane 870 do 880, maslo iz sladke smetane 820-830; sir sbrinz svež 550-560, uležen 600 do 650, provolone svež 550-580, uležen 620-650, grana svež 520 do 550, grana uležen 590-620, 730-750, provolone 191-192, 740-820, Emmenthal svež 550 do 580, uležen 590-620, Italico svež 400 do 410, taleggio svež 360-370, suh sir 90-110 lir za kg.

PAPIR IN LEPEŃKA. TURIN. Navaden satiniran tiskarski papir 17.500-19.000, srednje vrste 20.500-22.000, navaden pisarniški papir 18-19.500, srednje vrste 21.500-23.000, trikrat kilejan papir 28.500-31.000, papir za registre srednje vrste 22.500 do 24.500, finejši 27-28.500, pisemski papir srednje vrste 26 do 28.000, finejši 31-33.000, velina za kopije 44.500-46.500, risarski papir 51.500-55.000, solex 30 do 32.000, beli pergamin navaden 25-26.500, extra 30-31.500, srebrni papir 37-39.000, velina za zavijanje 27.500-29.000, navaden bel ali barvan kartončin 21.500 do 23.500, finejši 32-35.000, tipa Bristol 37-42.000, siva navadna lepenka 7000-7500, siva lepenka za vezavo knjig 8500-9500, triplex sivo-bela lepenka 12-14.000 lir za stot.

MEDNARODNA TRŽIŠČA	
CHICAGO	27.5.63 4.6.63 19.6.63
Pšenica (stot. dol. za 60 funtov)	185 1/8 185 1/8 185 5/8
Koruzna (stot. dol. za 56 funtov)	120 3/4 123 3/8 126—
NEW YORK	
Baker (stot. dol. za funt)	31— 31— 31—
Cin (stot. dol. za funt)	117.50 118.37 117.75
Svinec (stot. dol. za funt)	10.50 10.50 10.75
Cink (stot. dol. za funt)	12.50 12.50 12.25
Aluminij (stot. dol. za funt)	22.50 22.50 22.50
Nikelj (stot. dol. za funt)	79— 79— 79—
Zivo srebro (dol. za steklenico)	183— 183— 183—
Bombaž (stot. dol. za funt)	35.95 35.95 35.70
Kava «Santos 4» (stot. dol. za funt)	33— 33— 33—
LONDON	
Baker (funt šter. za d. tonu)	234 1/4 234 1/4 234 1/4
Cin (funt šter. za d. tonu)	907— 910 1/2 904—
Cink (funt šter. za d. tonu)	77— 75 1/4 76 5/8
Svinec (funt šter. za d. tonu)	63 3/4 65— 65 3/8
SANTOS	
Kava «Santos D» (kruzeirov za 10 kg)	1258.— 1346.— 1326.—

Na mednarodnih trgih so v preteklem tednu zabeležili padec cene cinka, cina, kavčuka, volni, sladkoru in kakavu, medtem ko se je dvignila cena bombaža, žita in koruze.

KOVINE. Baker je v Londonu ohranil ceno prejšnjega tedna. Proizvodnja v glavnih rudnikih Cile je v maju znašala 40.730 ton (približno 10 odstotno manj kakor v maju lani). Cin je na londonskem trgu nekoliko navedoval. Izvoz kitajskega cina v zahodnoevropske države se je v prvem tromesečju letos povečal in dosegel 1600 ton. TECAJI (14. junija; v oklepaju so označeni tečaj prejšnjega tedna): LONDON (funt Sterling za 1 tonu 1016 kg) baker proti takojšnji izročitvi je ohranil ceno 238 1/4; cin proti takojšnji izročitvi 913 (923); svinec 65 1/8 (64 7/8); cink 75 7/8 (76 3/4). NEW YORK (stotinka dolarja za funt): baker v I. terminu 29.85 (29.75); svinec New York 10.60 (10.50); cink Saint Louis neizpremenjen pri 11.50; aluminij v ingotih pri 22.50; antimon Laredo (dolar za tonu) pri 32.50; lito železo pri 63.33 in Buffalo pri 63.50.

KAVČUK. Cena kavčuka je na vseh tržiščih padla. Izvoz malajskega gumija je v prvih petih mesecih letos dosegel 515.281 ton, kar predstavlja 7 odstotno napredek v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta. Prodaja presežkov se kljub temu nadaljuje. TECAJI London (dolar za funt): vrsta R.S.S. proti takojšnji izročitvi 21 13/16 — 21 15/16 (21 7/8 — 21 15/16); vrsti fumé in očetel proti takojšnji izročitvi 22 5/16 — 22 7/16 (23 3/8 — 22 1/2). Singapur (dolar za funt): 73 7/8 —

Trebljenje ali redčenje sadov

Trebljenje plodov po cvetih, zlasti pri jabolkih, breskvah, marelicah in slivah, redko pri hruskah je prav važno delo kot npr. redno gnojenje in obrezovanje dreve. Brez redčenja ni mogoče pridelovati kakovostne sadja in preprečiti izmenične rodovitnosti; sicer uparjajo za redčenje plodov v nekaterih državah tudi kemična sredstva ali o tem ne bomo tu razpravljali.

Plodove redčimo le takrat če imajo drevesa preobila nasad. Ako nam plodove zreli slana, škodljivi al' boleznj, sevoda redčenje odpade. Za razvoj vsakega jabolka je potrebno okrog 25-30 lisov dobro razvitih listov, se pravi, da smejo jabolka na pogonjku biti kakih 15-20 cm narazen, lepo razvrščena, da ostane na vsakem al' vsakem drugem socvetju le po en plod. V praksi je to širina roke.

Redčiti je ko so plodovi že razviti. Pravilno redčimo tako, da plodič s palec in kazalec trdno priimemo in ga nato s pomočjo sredinca odrgamo. Pri nekaterih sortah z dolgim pecem lahko plodove tudi usmukamo, pecelj pa ostane na rodnem lesu.

Povedano velja tudi za trebljenje pri breskvah, marelicah in slivah, ki običajno nastavijo prvega zaroda, ki ga ne morejo prebrati. Breskve trebljajo približno en mesec pred obiranjem, ko so plodovi kakor ora in debel in postanejo koščice trde. Toča, tudi breskev ne smejo trebljati pred naravnim trebljenjem, to se pravi junija meseca. Paziti moramo, da so plodovi oddaljeni vsaj 8-12 cm drug od drugega. V prvi vrsti odrgamo plodove na koncu mladice. Na »plodno pustimo na vsaki šibici 3-4 plodove, na krajših pa po enega. Dva plodova ostaneta na istem mestu, ako so dovolj oddaljena. Čim slabše rasti je drevo tem več plodov odstranimo, pri močnih drevih pa pustimo več zaroda.

Pri marelicah pustimo vsakih

„GOSPODARSTVO“

Izbaja trikrat mesečno - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-533. Cena: posamezna številka 13,—, za Jugoslavijo din 25,—. Naročnina: letna 1000 lir, polletna 500 lir. Pošt. tek račun «Gospodarstvo» št. 11-939c. Za Jugoslavijo letna 900 din, polletna 450 din. Naroka se pri ADIT, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3/1, tek rač. 600-14-603-86. Za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Cene glasov: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 50 —. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba «Gospodarstvo».

Tiskarna Založništva tržaškega tisa (ZIT) Trst

VISTA

TRST — Ul. Carducci 15, telefon 29-656

Bogat, izbira naočnikov, dalj pogledov šestil, računal in potrebnih za višje šole, topiome-rov in fotografskega materiala.

AVTOPREVOŽNIŠKO PODJETJE

A. POŽAR

TRST — VIA BOCCACCIO, 3 Tel. 28-373

Prevzemamo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. — Po-strežba hitra. — Cene ugodne.

URARNA IN ZLATARNA MIKOLJ KAREL

TRST

Campo S. Giacomo 4, tel. 95-881

Ure oajboljnih znamk, velika izbira zlatih okra-skov za vse prilike

na pri 33,60; sladkor proti takojšnji izročitvi 10,20 (10,40), proti izročitvi v septembru 7,67 (8,88).

ZITARICE. Cene pšenici proti izročitvi v juliju se je v Chicagu dvignila od 187 3/8 na 189 (stotink dolarja za bušel); prav tako je poškobil cena koruzi proti izročitvi v juliju in sicer od 124 3/4 na 127 (stotink dolarja za bušel).

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOŽNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

Gorica - Via D. d'Aosta N. 180 - Tel. 28-45, 54-00 - Gorica

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

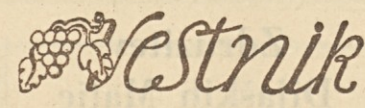
C. G. R.

COMMERCE GENERALE E RAPPRESENTANZE d. z. o. z.

IMPORT **TRST - TRIESTE** EXPORT

TELEF.: 37-940, 28-352 VIA DELLA GEPPA, N. 9

TELEGR.: CIGIERRE C. P. 165

7-8 cm vejne dolžine po en plod, pri slivah so plodovi lahko bolj skupaj 3-5 cm narazen. Kakor pri breskvah pričnemo tudi pri marelicah in slivah redčiti ko začno postajati koščice trde.

Hrusk navadno ne redčimo, kajti plodovi se enakomernje razvijajo sicer postanejo predebeli in jih trgovine odklanjajo.

Ne odlašajmo s košnjo!

Glede vremena se v zadnjih tednih ne moremo pritoževati in pridelki v splošnem se dobro napredujejo; polje in vinograd se do sedaj dobro držita, slabše pa kažejo senoži, kjer sta lanska suša in zadnja zima pustili svoje sledove. Sena bo malo. Vprašanje krme pa je važno poglavje, tako važno, da marsikoga upravičeno zaskrblja. Kaj bi ne, če pa mora živinorejec računati z nakupom krme, to je izdatki, ki mu ne krijejo produktivskih stroškov! Prišlejšje se izdatke za nakup močnih krmil, ta so seveda potrebna, v našem primeru (malo hranljiva krma) se poseben.

A temeljna krma je in ostane le doma pridelana pča, predvsem seno. Dobrega sena pa je pri nas kaj malo. Nekateri kmetovalci so sicer nasprotnega mnenja, a to le redkokdaj drži. Po naših senožnih vrstih